

DD=-60

Pp 783.B80

0178 a

KSATRIAN INSTITUUT BANDOENG

H E T E I N D E X A M E N .

1939.

Verzameling van de opgaven gesteld op de
Eindexamens 3a en 5e Studiejaar
N. H. C., M. J. S., en N. O. S.
van het
K S A T R I A N I N S T I T U U T
te
B A N D O E N G .

Dit boek is in goede conditie. Vouw het niet om. Het kan je f 0.30 kosten, als het beschadigd terugkomt. Maak het niet vuil; dat zou je f 0.05 kosten.
Het Ksatrian Instituut.
7791-9

f. 0,65.

I N H O U D .

blz.

T A L E N :

Nederlands ... 1 - 5.
Nederlands - Engels ... 6
Engels - Nederlands ... 7 - 9.
Frans - Nederlands ... 10
Duits - Nederlands ... 11
Maleis - Nederlands ... 12
Engelse Handelscorrespondentie ... 13

H A N D E L S T E C H N I E K :

Boekhouden ... 14 - 24.
Handelsrekenen ... 25 - 30.
Handelskennis ... 31
Handelsrecht ... 32
Bedrijfshuishoudkunde ... 33 - 34.
Kostenleer ... 35

S T A A T S W E T E N S C H A P P E N :

Staatsinrichting ... 36 - 37.
Economie ... 38
Statistiek ... 39
Wereldgeschiedenis ... 40 - 42.
Geschiedenis van de Islam ... 42
Sociologie ... 43

H A N D E L S P S Y C H O L O G I E :

Verkoopkunde ... 44 - 46.
Adverteerkunde ... 46
Nederlandse Handelscorrespondentie ... 47 - 49.

H A N D E L S K U N S T :

Handels- en Reclamekunst ... 50

J O U R N A L I S T I E K :

Journalistiek stellen ... 51
Journalistieke Stel-oefening ... 51
Reportage ... 44
Algemene Ontwikkeling ... 52.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e. Studiejaar - Onderbouw.

NEDERLANDSE TAAL (80 min.)

Lees het volgende stukje aandachtig:

Bandoeng tijdens de Paasdagen.

Enorm[1]) Vreemdelingenbezoek.

2)Het had er allen schijn van dat een groot gedeelte van onze Javaanse samenleving elkaar rendez-vous had verleend te Bandoeng of in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Nu waren er redenen te over om een dergelijk bezoek aan onze stad te stimuleren[3]). Geheel sportief[4]) Java was in hotels of bij particulieren ondergebracht. Daarnaast waren congressen[5]) en andere bijeenkomsten oorzaak van deze trek naar koelere oorden.

Hoe het dan ook zij, hotels en pensions waren muisvol[6]).

Het Savoy Homann Hotel herbergde niet minder dan 180 gasten, waarmede het volledig uitverkocht[7]) was.

De Directie van dit hotel braant tientallen teleurgestelden onderdak bij hotels in de onmiddellijke nabijheid van Bandoeng, terwijl tevens talloze particulieren werden ingeschakeld[8]) om aan het nijpend[9]) gebrek aan logeerruimte tegemoet te komen.

10)Het valt dan ook niet te verwonderen, dat onze beide grote hotels onder hoge druk hebben gewerkt en dat op Directie en personeel een zeer zware wissel is getrokken.

Dat alles uitstekend functionneerde[11]) pleit voor de goede organisatie.

De Lobby en eetzaal van het Savoy Homann hotel telden doorlopend honderden gasten. Ook aan het orchest werden de hoogste eisen gesteld.

Vidor von Jokim en zijn uitstekend ensemble hebben top-prestaties[12]) geleverd. De dansvloer bleef tot het ochtendgloren druk bevolkt."

Beantwoord nu de volgende vragen: met vermelding van letter en nº.

A.1. Geef een ander woord voor "enorm".
Wat betekent de zin: "Hij heeft op het examen veel enormiteiten gedebiteerd"?
2. Het had er allen ..... nabijheid daarvan. Eigen woorden!
3. Wat betekent: "redenen te over"?
Geef een Hollands woord voor "stimuleren"!
4. Wanneer noemt men iemand "sportief"?
5. Wat is een "Congres"? Hoe noemt men de deelnemers aan een congres?
6. "muisvol". Geef enige synoniemen hiervan in zinnen.
7. Wanneer zegt men, dat een hotel "uitverkocht" is.
8. Geef de betekenis van:
1. aanschakelen. 2. inschakelen. 3. overschakelen.
9. Wat is: 1. een nijpend gebrek.
2. nijpende koude.
10. Geef deze zin met eigen woorden weer. Geef ook een andere betekenis voor het woord wissel.
11. Van welk zelfst. naamw. is dit werkwoord afgeleid?
Geef de betekenis van dit werkw. in dezen zin.
12. Wat zijn "top-prestaties"? Bij welke grote internationale gebeurtenis verwacht men die vooral? Wat is: "ochtendgloren"?

B.1. Ontleed redekundig:
Talloze particulieren werden ingeschakeld om aan het nijpend gebrek aan logeerruimte tegemoet te komen.
2. Het valt dan ook ... hebben gewerkt. Ontleed deze zin in hoofd- en bijzin.
3. Benoem taalkundig:
al. 7. "volledig". al. 10. "hebben gewerkt".

C. Geef de betekenis van de volgende vreemde woorden.
a. stadium; b. hypotheek; c. vestiaire; d. executie; e. wessonsabek; f. banderol; g. inconsseren; h. imposant; i. merchalent; j. decoratie.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

NEDERLANDSE TAAL (80 min.)

A. Anders zeggen:

1. In de Golf van Biscaye is de zee dikwijls onstuimig. (spoken)
2. Ik beloof je, dat ik je brief niet vergeten zal. (staat)
3. Als Piet te veel spijbelt, zal hij verwijderd worden. (spuigat)
4. De firma ontsloeg niet alleen enige van de jongste employé's, doch ook de oude boekhouder kreeg gedaan. (dijk)
5. De jongen kon wel lezen (ontbloot), maar hij deed niet voldoende zijn best.
6. Iedereen keek den vreemdeling argwanend na, doch deze bleek geen boze plannen te hebben. (schild)
7. Hij beweert (schoenen), dat ik hem bij zijn chefs heb belasterd.
8. Hij heeft in de thee veel geld verdiend. (boeren)
9. De landman kon niet verhinderen (lijdelijk), dat zijn oogst door de grote droogte mislukte.
10. Wie werkelijk knap is, verheft er zich niet op. (voorstaan)

B. Vul de juiste woorden in:

1. Iets wat door of bij de wet geregeld is, noemt men -----; wat overeenkomstig de bepalingen van de wet is, dus geoorloofd, heet -------.
2. Iemand, die ontmaagd inboezemt, --------.
3. Iemand, die gehoor geeft aan de opwellingen van het ogenblik, is----
4. Een verzonnen, onwaar krantenbericht, heet wel een --------.
5. Die familieleden liggen met elkaar overhoop, zij zijn -------.
6. Wanneer men door iets wordt geprikkeld, wordt men er door --------.
7. Iemand, die zijn goede naam vergooit, ------ zich.
8. Voordelen, die uit het loon aan een betrekking verbonden noemt men --------.
9. Iemand, die proefnemingen verricht op levende dieren, pleegt -------.
10. Als iemand een muziekstuk op 't eerste gezicht speelt, speelt -----

---

C. Vul een Zelfst. naamw. in en verklaar de betekenis.

1. externe ----------
2. een epidemische ----------
3. een copieus ----------
4. een homerisch ----------
5. een laconiek ----------
6. een comfortabel --------
7. de territoriale ---------
8. een correcte----------
9. gewijde ----------
10. een begaafd ----------
11. een ontredderd ----------
12. een gedistingeerd -------
13. een sonore ----------
14. een infame ----------
15. incourante ----------
16. sarcastische----------
17. periodieke----------
18. een philantropische------
19. principiële ----------
20. een martiale ----------

D. Geef het volgende door een spreekwoord of spreekwijze weer:

1. Bij verandering van omstandigheden andere maatregelen nemen. (scheepvaart)
2. Misluikken. (kuipersvak)
3. De straf voor anderen dragen. (herberg)
4. Zich iemand tot vijand maken. (ridderlijk)
5. Iemand helpen, naar zijn wens doen. (kaartspel)
6. Halve maatregelen verergeren de kwaal. (geneeskunde)
7. Iemand in 't naar brengen met lastige vragen. (oude rechtspleging)

Z.O.Z.

8. Een zaak verkeerd aan pakken. (boerenbedrijf)
9. Steeds op dezelfde zaak terug komen. (smidsbedrijf)
10. Iemand helpen, bijstaan, beveiligen. (krijgswezen).

E. Wat betekenen de volgende Latijnse uitdrukkingen.

1. Finis coronat opus.
2. Fiat voluntas tua.
3. Sic transit gloria mundi.
4. De mortuis nil nisi bene.
5. Simplex sigillum veri.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

NEDERLANDS (100 min.)

Maak een opstel over één der hieronder genoemde onderwerpen:

1. Een onzer schoolexcursies.
2. Als ik geslaagd ben.
3. Een regenachtige Zondag.
4. Eigen schuld.
5. Onze radio.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

NEDERLANDS OPSTEL (120 min.)

Maak een opstel, geschikt voor opname in een tijdschrift, over één der volgende onderwerpen:

1. De luchtpost.
2. Het verenigingswezen in Indonesië.
3. De Indonesische pers.
4. Mijn toekomst.
5. Het Maleis als lingua franca voor Indonesië.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1958.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

NEDERLANDS II (80 min.)

Lees het volgende stukje aandachtig:

No cure no pay.

a. Wanneer een schip verlaten op de rotsen zit, komt een klein, sterk vaartuig, dat sanneemt, schip en lading te bergen.[1])
b. Een bergloon wordt vastgesteld - voor het geval de onderneming volledig gelukt. Lukt zij niet, dan krijgt het bergingsvaartuig niets voor zijn moeite. No cure no pay.[2])

c. Wanneer deze conditie[3]) wat meer gesteld werd, wat zouden wij dan een veel energiekere[4]) [illegible] zien!
d. Wanneer niemand zich kon beroepen op gedane moeite - zonder resultaat[5]! Wanneer "zo kan het er wel mee door" en "meer dan mijn best kan ik niet doen" en al dergelijke verhalen eens geen enkel recht op beloning gaven. Wanneer niet een paar uitzonderingen onder de mensen, maar de grote massa[6]) de moed had te zeggen:"Dat zal ik klaarspelen; en daar wil ik goed voor betaald worden. Behaal ik het beoogde resultaat niet volledig, dan betaalt u mij niets".

e. Er zou geen sprake zijn van crisis[7]) of werkloosheid, in de eerste duizend jaar!

f. Wij kunnen de wereld niet veranderen, maar ook individueel[8]) geldt deze stimulans.[9])
Stel u voor ogen, bij alles wat u onderneemt, voor u zelf of voor een ander:"Dit neem ik aan op de conditie: resultaten of - geen cent!"
g. Prent[10])u dat zo lang in, tot u er in gelooft.
h. Dan zult u eens zien, waartoe u in staat bent!

Beantwoord de volgende vragen:

A. a1. a. 1. Welke betekenis heeft "bergen" hier?
" b. Wat is een bergingsvaartuig?
2. Geef voor het Engelse gezegde een goed Nederlands.
" c. Zeg deze zin met eigen woorden.
3. Welk werkwoord is van "conditie" afgeleid? Gebruik het in een volzin.
Wat is de betekenis van:
in conditie gaan - Hij is in goede conditie.
4. Van welk zelfst.nw. is "energiekere" afgeleid? In welke vorm staat dit bijv.nw.? Welke zijn de bijbehorende vormen?
" d. 5. Omschrijf dit vreemde woord. Geef het werkw. in een zin.
6. Geef van "massa" enige betekenissen in korte zinnen.
Gebruik ook het bijv.nw.
" e. 7. Geef van crisis enige betekenissen.
Wat betekent "een critiek ogenblik"; critiek uitoefenen.
Wat is het tegengestelde van "afbrekende critiek"?
Wat wil dat zeggen?
Hoe noemt men iemand, die critiek uitoefent over dingen, waar hij geen verstand van heeft?
" f. Geef deze zinnen met eigen woorden.
8. Wat is de slechte betekenis van "individu"?
9. Van welk werkw. is "stimulans" afgeleid? Wat betekent het?
" g. 10. Wat betekent "inprenten"?
Geef 2 betekenissen van "prent".

EINDEXAMEN NATIONALE OPLEIDINGSSCHOOL

VOOR ZELFSTANDIG ONDERWIJZER (ES).

1 9 3 9 .

PAEDAGOGISCH OPSTEL .

(150 minuten.)

Maak een opstel van minstens anderhalf vel folio over een van de volgende onderwerpen :

1. De zorg voor Aanschouwelijkheid en hoe ik die zou toepassen in de Aardrijkskundeles.
2. De Fantasie bij het Kind.
3. Iets over de persoonlijkheid.

EINDEXAMEN NATIONALE OPLEIDINGSSCHOOL

VOOR ZELFSTANDIG ONDERWIJZER (ES).

1 9 3 9 .

NEDERLANDS OPSTEL .

(150 minuten.)

Maak een opstel van minstens anderhalf vel folio over een van de volgende onderwerpen :

1. Mijn eerste Kwaakles.
2. De Klas is lastig geweest.
3. Ons Spreekuurtje.

EINDEXAMEN NATIONALE OPLEIDINGSSCHOOL

VOOR ZELFSTANDIG ONDERWIJZER (ES).

1 9 3 9 .

NEDERLANDS OPSTEL .

(150 minuten.)

Maak een opstel over een van de volgende onderwerpen :

1. Overplaatsing.
2. Toekomstplannen.
3. Mijn laatste ziekte.
4. Broertje heeft een ongeluk gekregen.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

NEDERLANDS-ENGELS (80 min.)

"Niemand heeft mij dat gezegd".

Hoe dikwijls horen wij in de zakenwereld deze woorden: "Niemand heeft mij dat gezegd". Wij horen het van een nieuwe werknemer, die een fout heeft gemaakt, of van een Chef, die handelend is opgetreden, zonder iets van feiten af te weten.
Het is een van onze meest voorkomende verontschuldigingen. Misschien is het een geldige verontschuldiging, misschien ook niet.
Ik wens erop te wijzen, dat men gewoonlijk, in welke handelszaak of aan de mensen die er in werken, niet meedeelt, wat ze behoren te weten. Men geeft veel te weinig leiding aan nieuwe werknemers, en hierdoor maken ze fouten. Ze sukkelen maar voort en nemen arbeidsgewoonten over van werknemers, die geen leiding hebben gehad. Indedaad hebben ze een geldige verontschuldiging, om dadelijk te zeggen als ze een fout hebben gemaakt: "Niemand heeft mij dat gezegd".
De man, die aan het hoofd van een grote zaak staat, behoort er een systeem op na te houden, om achter de feiten te komen. Indien de werknemers hun Chef vertrouwen, zullen zij zelfs met onaangename feiten bij hem komen; maar als hij gevreesd wordt, dan zullen de mensen in de organisatie alles doen, om te maken, dat de man aan de spits niet achter de onaangename feiten zal komen. Als er een onaangenaam feit aan het licht komt, dan zal iemand dadelijk de schuld hiervan krijgen en bestraft worden.
De mensen houden er niet van om verklikkers te zijn; waar vrees heerst, daar tracht de ene persoon de andere te beschermen.
De man aan de spits zal de onaangename feiten niet ontdekken, als het beheer streng is en door streng beheer, vrees, en wantrouwen, worden in grote en kleine organisaties de domste fouten begaan.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

ENGELS - NEDERLANDS (80 min.)

Our Neglect of Employees.

Employees cost far more than machines, yet when we buy a new machine we give it far more attention than we give to a new employee. I venture to say that of all a businessman's duties there is not one that is done as carelessly as the taking on of a new employee. When he buys a new machine, he does it with great care and caution. He probably thinks about it for several months before he buys it. When it is installed an expert comes with it to teach how it should be operated. And he brings a booklet of instructions.
He teaches the one right way to operate the machine, shows how it must be oiled and cleaned and so on. Consequently the machine is given a fair chance to do its best. It is treated according to its nature. And it becomes a profit-making machine. But if a young man is needed in one of the departments the Managing Director is told about it. He says: "Allright. Put a young fellow on. Pay him £2 a week".
As to how the young man is found, no one knows. In most firms this matter is shrouded in oblivion. No one at the top of the firm is sufficiently interested to enquire.
So, is it not an extraordinary fact that a new employee is not selected and installed as carefully as though he were a new machine? What a firm gets in return for wages is this not one of the most important matters to be considered by the men at the top of every firm?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

ENGELS-NEDERLANDS (90 min.)

A Manufacturer's Service to Retailers.

"And we give you good service, you know, Mr. Brown", says the salesman of a manufacturing firm to a retailer, after an order has been booked. Then the goods arrive three days late. There are two articles missing and one is the wrong size. And no display material has been sent. "Good service!"

This phrase "good service" is babbled so often by salesmen and it so often means nothing at all, that most retailers pay no attention to it. It has become part of the lingo of salesmen. It does not help to make sales. It is nothing but "hot air".

To promise "good service" is vague and meaningless. Either a manufacturing firm is giving really good service, or it is not. If it is not, better not mention service at all. And if it is, then this service should be itemised. A salesman should be able to define exactly what his firm's service means. He should have it printed on a card. Then he can show this "Service Card" to retailers.

A firm may give a "Five Point Service" or a "Ten Point Service". It may promise a certain number of definite services.

If the checking and packing are done with special care, by reliable employees, then a firm can promise "Correct, Punctual Delivery".

If a firm gives a Guarantee, this can be stated in definite terms. The retailer should be told exactly what his Guarantee means.

The most appreciated service that a manufacturer can give to his retailers is to help them to re-sell. This, too, can be done in a definite way.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

ENGELS-NEDERLANDS (30 min.)

Irish Free State.

A Dwindling Rural Population. Back to the Land Movement.

From Our Irish Correspondent.

Dublin, Saturday.

Muintir na Tire literally interpreted is "People of the Land". This is the name of the rural organisation founded in 1930 to make country-life more attractive. A charming spot has been chosen for its annual gathering the small seaside village of Ardmore on the south coast, hallowed by its patron saint St. Declan, with a round tower in a perfect state of preservation, the ruins of a fine old church with strange pagan figures on its west front where Protestants worshipped less than 100 years ago and to their shame abandoned it for a tabernacle further down the hill; a holy well on the cliffs where pilgrims at all times and seasons kneel in prayer beside the public path; and miles of rugged cliffs contrasting with a wide expanse of safe sands.

The Native Tongue.

Ardmore is officially in the Irish-speaking district of the Gaeltacht; statistically 80 per cent of the people are recorded as native speakers. In practice the native tongue is rarely heard. It was very different fifty years ago when the "leader" in vociferous Irish and an almost Biblical setting directed from the cliffs the boatmen below how to spread their nets. Now both the daily vernacular and the fish have almost vanished but students and teachers come in numbers to Irish' summer schools and the local inhabitants prosper by their invasion. This year special interest is being added to the proceedings of "Muintir na Tire" because of the presence of the President. He has come under a self-imposed vow of silence as an observer to listen and to learn what the plain people say and think.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

FRANS-NEDERLANDS (80 min.)

Les aviateurs Costes et Bellonte.

Les aviateurs Costes et Bellonte qui, depuis plusieurs semaines attendaient des circonstances atmosphériques favorables à la traversée de l'Atlantique, ont décidé, hier, de prendre leur vol ce matin, aux premières heures du jour, du Bourget.

C'est hier après-midi, après sa visite à office national météorologique que Costes résolut de partir, les bulletins météorologiques indiquant une amélioration très sensible sur l'Atlantique. Voici deux ans que Costes et Bellonte travaillent à cette traversée pour laquelle, l'an dernier, ils firent construire un avion spécial, le "Point d'Interrogation", celui-là même avec lequel Costes tentera aujourd'hui la fameuse traversée d'Est en Ouest, jamais réussie jusqu'à ce jour.

Il y a un an, il juges qu'il était suffisamment prêt et partit. Hélas! aux approches un brouillard impénétrable et une effroyable tempête l'arrêtèrent net. Allait-il continuer? C'était la mort presque certaine. Stoïquement, il fit avec son fidèle compagnon Bellonte demi-tour, mais en se jurant de prendre une éclatante revanche. Quelques semaines plus tard, en effet, Costes reprenait son vol avec l'intention de voler le plus loin possible vers l'Orient, à l'assaut du record de distance en ligne droit. Toujours accompagné du précieux navigateur qu'est Bellonte, Costes réussit cette fois.

Il atteignit, sans escale, Taitsikar, en Mandchourie, couvrant 7.005 kilomètres, et ramenant en France l'un des plus beaux records du monde.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

D U I T S (80 minuten).

Vertaal in het Nederlands:

Die Wirtschaftlichkeit schliesst den Fleiss, die Ordnungsliebe, Geduld, die Beharrlichkeit, vor allem aber die S p a r s a m k e i t ein. Die Sparsamkeit beginnt in der Haushaltung, im Verbrauch; sie ist dem Wilden fremd; er ist immer der grosste Verschwender, der den Baum fällt, um eine einzige Frucht zu ergreifen, der an einem Tag verzehrt und verjubelt, was ihn wochenlang ernähren könnte. Die Erziehung zur Mässigung, die steigende Herrschaft höherer Gefühle über die niedrigen, der Sieg der Vorstellungen über künftige Genüsse und Erfolge über die des Moments sind notwendig, damit die Sparsamkeit beginne. Alle Sparsamkeit ist momentane Selbstverleugnung. Wer sie üben soll, muss die Aussicht auf einen künftigen Vorteil haben. Dieser künftige Vorteil erscheint fraglich, wenn das ersparte Gut durch Willkürherrschaft oder Gewalt bedroht ist, wenn es dem Sparenden keine anderen Freuden bringt, als sie der nicht Sparende ebenfalls geniesst, wenn ersparte Vorräte, z.B. solche von Lebensmitteln, doch rasch verderben. Die Geldwirtschaft ist daher eines der wichtigsten Beförderungsmittel der Sparsamkeit; die Freude, einen Schatz an Geldstücken zu sammeln, wird bald ein Beweggrund für viele; solche Schätze sind am leichtesten zu verbergen, sie behalten für Jahre und Jahrzehnte ihren Wert. Es kann nun auch der sparen, der das Ersparte nicht in seinem Hause, im vergrösserten Viehstand, in Geräten und Linnenzeug anlegen kann. Noch wichtiger aber war die Ausbildung der Kreditwirtschaft, hauptsächlich derjenigen Formen des Kapitalanlegens und Zinsengebens, welche dem kleinen Mann zugänglich sind, wie die Einrichtung der Sparkassen, Genossenschaften, der Versicherungskassen, der Baugesellschaften. Wo derartige Institutionen, zumal in Ländern mit vollständiger Rechtssicherheit allgemein werden, da kann erst die Sparsamkeit aus einer Tugend der höheren Klassen eine allgemeine Eigenschaft werden. Immer aber muss sie wieder jedem einzelnen Kinde anerzogen werden, immer arbeiten Leichtsinn, Gedankenlosigkeit, Genusssucht ihr entgegen. In dem Alter von 15 bis 30 Jahren, wo unverheiratete Arbeiter am meisten sparen könnten, oft das Doppelte verdienen, was sie brauchen, geben sie für Getränke und Feste, für Kleider und andere Genüsse allzuviel aus. Auch später unterliegen sie zu leicht der Versuchung unnützer Ausgaben, wenn sie nicht von einer tüchtigen Hausfrau beeinflusst werden, wenn ihre Lohnzahlung zu Stunden und an Orten erfolgt, welche Gelegenheit zu unnötigen Ausgaben bieten.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

[illegible] EIS I (80 min.)

1. Vertaal in het Nederlands:

Olahnja goelai hari raja.

Dalam soeatoe perdjamoean hari raja si Capét toeroet hadir.
Tabi'at si Capét ada jang gandjil: ia merasa maloe, kalau dikatakan orang ia koeat makan dan maloe poela memakan sesoeatoe makanan, kalau dikatakan orang ia ta' soeka akan makanan itoe.
Dalam perdjamoean ini si Capét kebetoelan doedoek sehidangan dengan si Nasib, seorang anak moeda, jang agak rakoes.
Baharoe sadja moelai makan, anak moeda itoe berkata: "Kata orang engkau ta' soeka makan goelai matjam ini dan matjam itoe", katanja, sambil menoendjoek goelai, jang, seenak-enaknja doea tiga matjam.
Meskipoen si Capét terbit seleranja dan titik air lioernja melihat goelai jang enak-enak itoe, tetapi sebab maloe, ditahannja seleranja dan dipadakannja memakan goelai jang lain, jang koerang enak itoe. si Nasib makanlah sekenjang-kenjangnja, memoeaskan rakoesnja.
Waktoe poelang, beloem berapa djaoeh dari roemah tadi, dengan tiba2 berkata apa-apa lebih dahoeloe, si Capét teroes menindjoe si Nasib, pada moeloetnja.
"Eh, mengapa ini?" bertanja si Nasib sambil menjapoe-njapoe jang kena tindjoe itoe.
"Ajo, tjoba beian, kalau berani!" djawab si Capét.
"Apa salahkoe?" tanja si Nasib.
"Apa salahkoe, apa salahkoe; mengapa engkau katakan tadi, akoe ta' soeka memakan goelai jang seenak itoe?" kata si Capét sambil menangis lioernja. Roepanja ia masih teringat akan goelai tadi.

Gebruik in zinnen, zodat de betekenis duidelijk uitkomt:

tangkapnja - ditangkapnja - menangkapnja - tangkap - menangkap - tangkap-tangkap - bertangkap - menangkap en tertangkap.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

[illegible] II (80 min.)

1. Karangkanlah karangan tentang salah soeatoe pasal jang terseboet dibawah ini:

1. Kalau bentoeng saja menjadi hoofdredacteur madjallah.
2. Hak pengarang.
3. Keadaan 'oemoem di Propah.
4. Hari raja.
5. Lahir, hidoep, mati.

Salinlah kedalam bahasa Melajoe:

In de hal van een station stonden twee mannen, die blijkbaar op [illegible] maud wachtten. Telkens onderbraken zij hun gesprek om hun blikken over het hele station te laten gaan. Toen er een dame de hal kwam instappen zag men de beide mannen elkander een wenk geven en een hunner ging haar tegemoet tot aan het kaartjesloket, om te horen naar welke plaats zij een ticket nemen zou. Daarna voegde hij zich weder bij zijn makker, [illegible] beiden verlieten snel het [illegible]on.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

E'G. HANDELSCORRESPONDENTIE (80 min.)

Op 20 Juni schrijven de "Singapore Perfume Works" aan de firma Van Dam & Zonen, Semarang, dat zij hun artikelen (perfumeries and other toilet requisites) naar Java wensen te exporteren. Het adres van de firma Van Dam & Zonen hebben zij te danken aan een hunner persoonlijke handelsvrienden, den heer J. Winson, Batavia, die hun verzekerde, dat de firma Van Dam & Zonen een der grootste firma's voor toiletbenodigdheden en reukwerken op Java vertegenwoordigt, en dat de firma Van Dam & Zonen daarom misschien genegen zullen zijn, om hun beslist goede en daarbij niet te dure artikelen ook op de markt te plaatsen. De "Singapore Perfume Works" vinden dat de Indische markt met minderwaardige artikelen overstroomd wordt en hopen, dat Van Dam & Zonen kans zullen zien hun artikelen er in te brengen. Tegelijkertijd hebben ze monsters en prijscourant aan het adres van Van Dam & Zonen gezonden. Deze prijscourant vermeldt niet alleen de inkoopsprijzen, maar ook de prijzen, waartegen moet worden verkocht en waar beneden in geen geval mag worden gegaan. "Singapore Perfume Works" willen voorlopig den alleenverkoop voor Java afstaan tot 31 December 1939, mits Van Dam & Zonen een bedrag aan orders tot een minimum van $3000.- garanderen.
"Singapore Perfume Works" zijn genegen in die tijd aan reclamekosten bij te dragen voor 20% van de gezamenlijke factuurbedragen.
Indien Van Dam & Zonen een mondelinge regeling wenselijker achten, dan zullen de "Singapore Perfume Works" een hunner vennoten, de heer Thomas Wood, die den 29en naar Batavia op reis moet, naar Van Dam & Zonen zenden, om condities en eventuele contracten te bespreken, en "Singapore Perfume Works" hopen, dat de besprekingen tot zaken mogen leiden.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

BOEKHOUDEN I (210 min.)

Het Importhuis voor Industriële artikelen te Bandoeng, K. Johannes & heeft op 31 December 1938 de volgende saldibalans opgemaakt:

SALDIBALANS VAN HET IMPORTHUIS K. JOHANNES & Co.,
te Bandoeng per 31 December 1938.

Fol.	Namen der Rekeningen:	D e b e t:	C r e d i t
1.	Kapitaal K. Johannes	f.	f. 30.000,--
2.	Kapitaal J. S. Johannes		20.000,--
3.	Commanditair Kapitaal E. Remmers		25.000,--
4.	Kapitaal K. Johannes nog te storten	10.000,--	
5.	Kas	1.060,83	
6.	Nederlandse Handelmaatschappij	10.999,14	
7.	N.I. Handelsbank		2.317,--
8.	Huurkoop debiteuren	52.317,40	
9.	Contante Verkoop Rijwielen		2.936,14
10.	Verkoop op afbetaling Rijwielen		30.702,86
11.	Contante Verkoop Radio's		4.210,--
12.	Verkoop op afbetaling Radio's		25.627,80
13.	Contante Verkoop Motorfietsen		7.615,27
14.	Verkoop op afbetaling Motorfietsen		19.360,71
15.	Verkoop verschillende artikelen		3.210,16
16.	Inkoop rijwielen	26.700,03	
17.	Inkoop radio's	14.378,51	
18.	Inkoop motorfietsen	17.238,15	
19.	Inkoop verschillende artikelen	2.106,36	
20.	Rijwielen onder Lim Tjee Hay, Soemedang	2.600,75	
21.	Rijwielen onder Thio Go Sien, Garoet	4.360,--	
22.	Motorfietsen van Ginger & Co. te Bat.		4.920,--
23.	Crediteuren		1.913,27
24.	Crediteuren vr/g		23.670,50
25.	Reparatierekening		4.216,33
26.	Reserve Huurkoop Debiteuren		1.980,--
27.	Onkosten	3.617,20	
28.	Lonen en Salarissen	9.710,38	
29.	Reiskosten	3.627,39	
30.	Lonen Toekangs	2.600,--	
31.	Onderdelen		1.320,10
32.	Winkelhuis	80.000,--	
33.	Afschrijving winkelhuis		8.000,--
34.	Exploitatie Winkelhuis		1.800,--
35.	Interest		4.519,--
36.	Privé K. Johannes		8.000,--
37.	Privé J. S. Johannes		12.000,--
38.	Verbouwing Winkelhuis	6.500,--	
39.	Te Betalen Wissels vr/g		6.500,--
40.	Koersverschillen	-	-
		f. 247.816,14	f. 247.816,14

Gegevens van de Inventaris:

Fol. 4. K. Johannes besluit f.5000,- ten laste van zijn Privé-rekening bij te storten.
5. In kas een vals bankbiljet van f.10,- aanwezig.
6. Nog niet geboekt, een overschrijving van f.5000,- in giro van de N.H.Mij op de N.I.H.B. Volgens ontvangen Rekening Courant is onze rekening door de Ned. Hand. Mij gecrediteerd voor f.110,- interest en gedebiteerd voor f.15,- onkosten. (zie fol. 7.)
7. Zie fol.6. Nog te betalen rente f.8,50 en Onkosten f.3,75.
8. Voor kwade posten te reserveren 2% van het saldo.
Te reserveren op fol. 27 wegens onverdiende opslag voor onkosten op huurkoopcontracten f.2.450,- en op fol. 35 wegens onverdiende rentetoeslag f.2.300,-.
16. Voorraad f. 2.900,--.
17. Voorraad f. 2.600,--.
18. Voorraad f. 3.900,--.
19. Voorraad f. 970,--.
20. Waarde geschat op f. 2.900,25.
21. Nog te boeken afrekening van Thio Go Sien, te Garoet.

Opbrengst		f. 5.260,-
Onkosten	f. 60,-	
Commissie 10%	526,- "	586,-
Netto-provenu		f. 4.674,-

Alle fietsen zijn verkocht. De vordering niet op fol.8 boeken.
22. Onverkochte voorraad 4 stuks à f.450,- p. st.
Voorgeschoten onkosten f. 120,-. Commissie 10%.
23. Contante waarde f.1.870,35.
24. Waarde f.22.936,46.
25. Zie fol. 27, 28, 30, 31. Onder handen werk f.45,-.
26. Zie fol. 8.
27. Afboeken naar fol. 25. f.360,-.
Nog te betalen f. 160,-. Voorraad zegels f.26,-.
Zie ook fol. 7, 8 , 22.
28. Afboeken naar fol. 25. f.450,-.
Voorschotten f.170,-. Nog te betalen f.240,-.
29. Nog te betalen f.60,-.
30. Voorschotten f.20,-. Het saldo af te boeken op fol. 25.
31. Voorraad f.490,-. Over te boeken naar de Reparatierekening nog voor f.35,- geleverde onderdelen, die nog ongeboekt zijn.
32. Zie fol. 38.
33. Af te schrijven 5% van de aanschaffingswaarde. Zie fol. 34.
34. Zie fol. 33. Nog te vorderen huur bovenverdiepingen f.300,-.
Nog te betalen f.140,-.
35. Zie fol. 7, 8, 23.
38. De verbouwing is klaar. Overboeken naar fol. 32.
39. Waarde op de balansdag f.6.420,-.

Gevraagd:

A. Maak de kolommenbalans op en de Verlies- en Winstrekening van de firma op 31 December 1938.

B. Geef de winstverdeling, wanneer in de akte van Oprichting vermeld is: Eerst krijgt de Commanditaire Vennoot 5% en de Beherende Vennoten ieder 4% over hun gestorte kapitalen, daarna ieder van de Beherende Vennoten tot f.2.500,- voor zover mogelijk en wel ieder een gelijk bedrag, de rest wordt onder de Beherende en Commanditaire Vennoten gelijkelijk verdeeld.

N.B. De winstverdeling is in de Balans op te nemen.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

BOEKHOUDEN II (120 min.).

I. De staat opgemaakt uit het Machineboek van een fabriek op 31 Decembe 1937 vertoont de volgende gegevens :

Fol.	Machines .	Aanschaffings-waarde.	Afgeschreven.	Boekwaa
1.	Machine A.	f. 10.000,--.	f. 8.500,--.	f. 1.50
2.	Machine B.	" 8.000,--.	" 4.000,--.	" 4.00
3.	Machine C.	" 5.000,--.	" 2.500,--.	" 2.50
4.	Machine D.	" 9.000,--.	" 5.400,--.	" 3.60
5.	Machine E.	" 12.000,--.	" 7.200,--.	" 4.80
6.	Machine F.	" 6.000,--.	" 2.400,--.	" 3.60
7.	Machine G.	" 16.000,--.	" 8.000,--.	" 8.00
8.	Machine H.	" 4.000,--.	" 3.200,--.	" 80
	Totaal.....	f 70.000.--.	f 41.200,--.	f 28.00

Op 1 April worden de machines C. en D. verkocht voor respectievelijk f. 2.600,- en f. 3.000,- .
Op 1 Juli de machine G. voor f. 6.500,-.
Op 1 Oct. worden de machines I, K, L, verkocht en wel contant :
Machine I voor f. 7.000,-.
Machine K voor " 12.000,-.
Machine L voor " 15.000,-.
Toegepast wordt de maandelijkse methode van het Dubbel Boekhouden.
Gevraagd:
1e. de rekeningen Machines en Afschrijving Machines gedurende en aan het einde van het boekjaar 1938. Sluit de rekeningen af aan het eind van het boekjaar en heropen ze weer.
De afschrijving bedraagt 10% van de aanschaffingswaarde, waarbij men ook met gedeelten van het boekjaar rekening moet houden.
2e. de tellingsstaat uit het Machineboek op 1 Januari 1939.

II. E.P.Cohen, handelaar in producten te Semarang, houdt zijn boeken bij volgens de maandelijkse methode van het dubbel boekhouden.
Boek de volgende posten in de dagboeken, trek de Journaalposten 31 Maart en werk het Grootboek bij.

3 Maart	Geconsigneerd bij de Bank cheque no. 136, groot f. 314,-.
4 Maart	Geconsigneerd naar Singapore aan "Penang Trading Cy.Ltd." mais voor.....f 8.900,-. Onkosten....." 600,-. Totaal.....f 9.500,-.
5 Maart	Getrokken op de "Penang Trading Cy.Ltd." een 3/m wissel, nom. Str.£ 8.500 en deze op 7 Maart verdisconteerd bij de Bank tegen 102⅛ tel quel.
8 Maart	Gekocht te Tjilatjap van Yap Lie, copra voor f. 16.000,-.

z.o.z.

9 Maart 1939 Verkocht Java-koffie van de Koffie-onderneming Bagoes te Solo aan Hendriks & Co, te Semarang f.12.000,- per 3/mnd.

12 Maart Verkocht de rest van de Java-koffie van de Koffieonderneming Bagoes aan de Koffiebranderij Aroma, te Pekalongan per 3/mnd voor f. 8.000,-.

13 Maart Afrekening verzonden aan de Koffieonderneming Bagoes te Solo over de voor haar verkochte Koffie.
Onkosten f.350,-. Provisie 2½%.

14 Maart Ontvangen van Mirandolle Voûte & Co., te Semarang het saldo van de wederzijdse afrekening:

Onze factuur		f. 9.400,-
Korting		" 30,-
		f. 9.370,-
Zijn factuur	f.4.500,-	
Korting	" 45,-	" 4.455,-
Saldo		f. 4.915,-

Voor het saldo ontvangen
een wissel op Gouw Boen Seng f. 2.065,-.
disconto " 15,-.
f. 2.050,-.
een chèque op onze Bank " 2.500,-.
en de rest in contanten.
De chèque aan onze Bank afgedragen ter verrekening in Rek. Courant.

15 Maart Gekocht voor "Haishara & Co" te Osaka, mais voor f.45.000,-.

16 Maart Betaald aan onkosten voor de verzending van de mais naar Osaka f.1.400,--.

19 Maart Inkoopsrekening gezonden aan Haishara & Co. te Osaka:

Mais		f.45.000,-
Onkosten ..	f.1.400,-	
2% provisie	" 900,-	" 2.300,-
Totaal		f.47.300,-

19 Maart Voor dit bedrag getrokken op Haishara & Co., te Osaka een zichtwissel in Yen 91.410,- en deze verkocht aan de Bank. Provenu f.47.300,-.

20 Maart Betaald aan Yap Lie te Tjilatjap f.16.000,- en wel f.6000,- in een chèque op onze Bank en de rest in een 2/mnd wissel met bijberekening van 3% rente over twee maanden.

29 Maart Ontvangen verkoopsrekening van de "Penang Trading Cy Ltd." te Singapore:

Bruto-provenu		$ 10.080,40
Onkosten	$ 650,--	
Provisie 2½%	" 374,50	" 924,50
Netto-provenu		$ 10.055,90
af Uw traite		" 8.500,--
In Uw crediet		$ 1.555,90

(Singapore staat genoteerd 102 3/8)

30 Maart Verkocht aan de N. V. Export Mij. Batavia op 3/mnd Palmolie in drums voor f.6.400,-.

N.B. Boekingen samenhangende met de afrekening van aan- en verkopen in commissie en het consigneren van goederen mogen niet in de Primanota worden opgenomen.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

BOEKHOUDEN III (80 min.)

1. Een huizenbezitter heeft in zijn Grootboek o.a. de volgende rekenin
Huizen, Afschrijving Huizen, Exploitatie Huizen. Deze vertonen op d
saldibalans op 31 Dec. 1938 de volgende saldi: Huizen f 260.000,-.
Afschrijving huizen f 85.000,-, Exploitatie huizen C. f 19,450,-.
Hoe verschijnen deze rekeningen op de kolommenbalans, als er nog re
geven is:
Afschrijving 2½% van de aanschaffingswaarde. Nog te ontvangen huren
f 450,-; vooruit ontvangen huren f 125,-; vooruitbetaalde hypotheek-
rente f 583,33; nog te betalen onkosten f 85,-; verschuldigde vergo
ding f 420,-.

2. Oey Kwee Sin wil zijn zaak uitbreiden en vindt Tan Lie bereid als ve
noot in de op te richten vennootschap in te treden. De vennootschap
zal de zaak van Oey Kwee Sin overnemen volgens de balans opgemaakt
30 Maart 1939.

Kas	f 350,-	Crediteuren	f 12.000,-
Gebouwen	48.000,-	Afschr. gebouwen	8.000,-
Goederen	39.000,-	Hypotheek	15.000,-
Debiteuren	13.000,-	Kapitaal	69.350,-
Bank	4.000,-		
	f 104.350,-		f 104.350,-

Tan Lie maakt tegen deze balans bezwaar. Hij wil alleen dan als ver-
noot bijtreden, wanneer de waarde van de gebouwen, goederen en debi-
teuren hierzien wordt. De waarde van de gebouwen wil hij aannemen m
f 30.000,- die van de goederen met f 25.000,-, terwijl hij voor ver-
moedelijke verliezen op debiteuren f 3.000,- te reserveren wenst.
Daarentegen staat hij aan Oey Kwee Sin een vergoeding voor goodwill
toe, groot f 5.000,-. Oey Kwee Sin gaat ermee accoord. Tan Lie aber
daarop zijn deelname van f 50.000,- bij de bank.
Maak de openingsbalans van de firma Oey Kwee Sin & Co.

3. In de boekhouding van een importeur vinden wij op de saldibalans v
31 December 1938 de volgende saldi:
Debiteuren f 38.000,-
Dub.Debiteuren f 1.600,-
Afschrijving dubieuze debiteuren D. f 1.000,-.
De gegevens ontleend aan de inventaris vermelden:
1e Dubieus blijken nog te zijn f 6.500,-.
2e Van de dubieuze debiteuren is als oninbaar te beschouwen f 450,-
3e Op de rekening dubieuze debiteuren staat een post groot f 800,-
betrekking hebbende op de failliete boedel N.V. Winkelmaatschap
pij Bagoes te Mr. Cornelis. Daarop is 100% te reserveren.
4e Van de overige minderwaardige vorderingen is voor vermoedelijke
verliezen 60% te reserveren.

Sluit de bovengenoemde 3 grootboekrekeningen af en heropen ze weer.
Geef de nodige journaalposten.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

BOEKHOUDEN I (240 min.)

De N.V. Gasmaatschappij "Insulinde" te Soerabaia exploiteert een gasfabriek te Soerabaia.

A. Maak uit de volgende gegevens van de saldibalans en de inventaris op: de balans en Verlies- en Winstrekening van de genoemde maatschappij op 31 December 1938, alsmede de voorafgaande journaalposten, de grootboekrekeningen: Fabricage, Distributie, Gas en de tabellarische grootboekrekening "Afschrijvingsrekening" fol. 23.

Saldibalans op 31 December 1939.

Fol.	Rekeningen:	D e b e t.	C r e d i t.
1.	Terreinen	f. 20.000,-	
2.	Gebouwen	45.000,-	
3.	Machines	15.000,-	
4.	Toestellen	30.000,-	
5.	Ovens	40.000,-	
6.	Gashouders	80.000,-	
7.	Zwavelzure Ammoniakfabriek	10.000,-	
8.	Kantoorinventaris	1.500,-	
9.	Buizennet	70.000,-	
10.	Gasmeters	30.000,-	
11.	Gereedschappen	4.000,-	
12.	Steenkolen	108.000,-	
13.	Coke		f. 29.000,-
14.	Koolteer		5.800,-
15.	Zwavelzure Ammoniak		3.800,-
16.	Zwavelzuur	350,-	
17.	IJzerzaarde	450,-	
18.	Magazijn	7.800,-	
19.	Gas		268.000,-
20.	Ned. Handels Mij.	8.500,-	
21.	Crediteuren		5.600,-
22.	Interest	1.000,-	
23.	Afschrijvingsrekening		72.125,-
24.	Onderhoudkosten	32.600,-	
25.	Steenkolen	12.300,-	
26.	Algemene kosten	21.230,-	
27.	Salarissen	36.500,-	
28.	Meterhuur		1.820,-
29.	Particuliere filterij		300,-
30.	Gasverbruikers	19.300,-	
31.	Dubieuze Debiteuren	315,-	
32.	Afschrijving Dub. Deb.		350,-
33.	Aandelenkapitaal		300.000,-
34.	Aandelen in portefeuille	20.000,-	
35.	Verkoopkantoor	17.325,-	
36.	Kas	711,-	
37.	Ned. I. Handelsbank	5.864,-	
38.	Effecten	49.050,-	
	Fabricagerekening	-	-
	Distributierekening	-	-
	T o t a a l	f. 686.795,-	f. 686.795,-

Gegevens van de inventaris:

fol. 2. Afschrijven 2½% van de aanschaffingswaarde.
Ten laste van de distributie komt 1/5 en ten laste van algemene kosten 1/10 van deze afschrijving. Zie fol. 23.
" 3. Afschrijven 5% van de aanschaffingswaarde. Zie fol. 23.
" 4. " 5% " " " "
" 5. 10% " " "
" 6. 5% " " "
" 7. 5% " " "
" 8. Balans waarde f. 1.300,-
" 9. Afschrijven 5% van de aanschaffingswaarde. Zie fol. 25.
" 10. " 5% " " "
" 11. " 10% van de boekwaarde.
" 12. Voorraad f. 18.000,-
" 13. " f. 3.500,-
" 14. " f. 650,-
" 15. " f. 400,-
" 16. " f. 25,-
" 17. " f. 47,-
" 18. Volgens specificatie f. 7.800,-
" 19. Voorraad 6.000 m³ à 5 per m³.
" 20. Nog te ontvangen rente f. 35,- berekende onkosten f. 15,-. Zie fol. 26.
" 22. Zie folios 20 en 37.
" 23. De saldi van deze tabellarische grootboekrekening zijn op 1 Januari 1938.

afschrijving	gebouwen	f. 5.625,-
"	machines	7.500,-
"	toestellen	7.500,-
"	ovens	-
"	gashouders	24.000,-
"	zwavelzure ammoniakfabriek	2.500,-
"	buizennet	17.500,-
"	gasmeters	7.500,-
	T o t a a l	f. 72.125,-

" Zie fol. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10.
" 24. f. 7.500,- zijn distributiekosten.
" 25. f. 6.000,- " "
" 27. 2/5 " "
" 31. Totaal af te schrijven fol. 32.
" 35. Het verkoopkantoor heeft een zelfstandige administratie. De gemaakte winst groot f. 2.300,- is nog te boeken.
" 37. Nog te ontvangen rente f. 75,- en te betalen onkosten f. 2
" 38. Balanswaarde f. 49.350,-.

B. - Bereken de kostprijs van 1 m³ gas (tot 3 decimalen van een nauwkeurig.)
a) van de productie 1938 in de gashouder.
b) bij distributie
uit de volgende gegevens:
verkocht is in 1938 2.970.000 m³ gas.
verlies bij distributie 115.000 " "
eigen verbruik 59.000 " "
beginvoorraad 8.000 " "

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

BOEKHOUDEN II (120 min.)

1. De N.V. Winkelmaatschappij "Vooruit" exploiteert 40 winkels in verschillende plaatsen van Nederlands-Indie, die geen zelfstandige administratie hebben.
De inkoop geschiedt uitsluitend door het hoofdkantoor in Batavia, de goederen worden in het magazijn opgenomen, waaruit ze aan de winkels werden verzonden tegen magazijnprijs plus een 20% opslag op de magazijnprijs, die op een rekening "Winstopslag winkelgoederen" geboekt wordt. Bij opname in het magazijn zijn de factuurprijzen van de goederen,verhoogd met een opslag ten bate van de grootboekrekening "Opslag Inkoopkosten".
Wekelijks wordt door de filiaalhouders een afrekening aan het hoofdkantoor gezonden en daar geboekt. Het hoofdkantoor gebruikt de grootboekrekening "Winkels", die elke week nauwkeurig het bedrag moet aangeven, dat in de winkels aan goederen, debiteuren en kasgelden aanwezig moet zijn.
De ontvangsten per kas worden na aftrek van de uitgaven dagelijks bij de Ned. Handel Mij gestort.

Journaliseer de volgende gegevens:

1. Ontvangen van N.V. Geo Wehry & Co. factuur over diverse goederen groot f 2.850,-. In het magazijn worden deze goederen opgenomen met f. 2.900,-.
2. Verzonden aan de winkels goederen met een magazijnwaarde van f 4.500,-.
3. Betaald voor vracht en transportkosten f 95,-.
4. idem voor invoerrechten f 310,-.
5. Door de winkels gestort bij de N.H.Mij f 4.950,-.
6. Recapitulatie van de wekelijkse afrekeningen van de winkels.

Saldo eind vorige week	f.	22.800,-
Ontvangen deze week	"	14.400,-
	f.	8.400,-
Contante verkopen	"	3.500,-
	f.	11.900,-
Verkocht op rekening	"	21.060,-
	f.	32.960,-
Stortingen bij N.H.M., op girorekening hoofdkant.	"	14.900,-
	f.	18.060,-
Betaald lonen en onkosten	"	3.200,-
Blijft te verantwoorden	f.	14.860,-

(Alleen één post daarvan is niet P.M.)

7. De Roomboter van Louw Tjin merk "Elita" is van f. 2,50; op f 2,40 per blik verlaagd. Voorraad in de winkels voor f 2.000,- tegen de oude prijs en f 1.920,- tegen de nieuwe.
8. In twee winkels is een tekort geconstateerd op de voorraad van f 150,- en voor de helft ervan zijn de filiaalhouders aansprakelijk.
9. Van winkels terugontvangen onverkoopbare goederen ter waarde van f
10. De winkel te Bandoeng heeft een partij goederen ter waarde van f 250,- doorgezonden aan Djokja en daarvoor f 12,- betaald, welke bij het hoofdkantoor in rekening brengt. Djokja bericht de ontvangst.
11. Het hoofdkantoor geeft toestemming aan de winkel in Magelang om een partij goederen ter waarde van f 350,- te verkopen met een rabat van 10%.

Z.O.Z.

2. De N.V. Machinefabriek "Vulkaan" te Soerabaia heeft in de laatste 2 jaren verliezen geleden.
Op 31 December 1938 heeft men de volgende balans opgemaakt:

Kas	f. 500,-	Aandelenkapitaal	f.200.000,-
Debiteuren	1.200,-	Afschr. Gebouwen	26.000,-
Machines en Installaties	80.000,-	Afschr. Machines	20.000,-
Gebouwen	56.000,-	Crediteuren	4.700,-
Goederen in bewerking	6.000,-		
Terreinen	15.000,-		
Gronden en Hulpstoffen	12.000,-		
Aandelen in Portefeuille	20.000,-		
Verlies	50.000,-		
	f.250.700,-		f.250.700,-

De Algemene Vergadering besluit de volgende reorganisatie:

1) Het aandelenkapitaal terug te brengen op 70%.
2) De waarde van de gebouwen volgens schatting van deskundigen te brengen op f 40.000,-.
3) idem de waarde van de machines te brengen op f 65.000,-.
4) Om het nodige bedrijfskapitaal te fourneren verklaart zich de N.H. Mij bereid op de gebouwen een hypotheek te verstrekken, groot f 20.000,-. De kosten van f 350,- worden door haar betaald en zij de hypotheek in Rekening-Courant verrekend. De algemene vergadering gaat er mee accoord.
5) De N.H.Mij neemt de in portefeuille zijnde aandelen à 95 over, w bedrag door haar in Rek.-Crt. wordt verrekend.
6) Een eventueel voordelig saldo van deze reorganisatie na aftrek v het disagio en eventuele andere kosten te reserveren.

Geef de nodige journaalposten van deze reorganisatie.

3. De Firma Lim Wie Han & Co., werd op 1 April 1939 omgezet in een
De Balans op 31 Maart 1939 ziet er als volgt uit:

Balans per 31 Maart 1939.

Kas	f. 2.000,-	Kap. Tan Wie Han	f. 60,000
Debiteuren	26.000,-	Kap. Lim Tjoe Hay	80.000
Gebouwen	60.000,-	Crediteuren	8.000
Goederen	80.000,-	N.I. Esc. Mij.	20.000
	f. 168.000,-		f. 162.000

De N.V. neemt de activa en passiva over volgens de Balans behalve
bedrag van f 12.000,- aan Debiteuren, waarmee de firmanten afzonder
lijk zullen afrekenen.
Op gebouwen moet 15% worden afgeschreven. Deze veranderingen gaan
laste van de firmanten naar verhouding van hun kapitalen.
Ieder firmant ontvangt voor goodwill f 5.000,-. De firmanten krijg
het bedrag, waarmee ze na deze veranderingen credit staan in aande
uitgekeerd.
Het aandelenkapitaal wordt bepaald op f 150.000,-. De rest wordt d
de bank geplaatst à pari, waarbij de bank aan provisie 3% ontvangt.
Het oude bankcredit van f 20.000,- wordt door de Javasche Hypotheek
overgenomen als hypotheek op de gebouwen. De bank betaalt voor de
de kosten à f 575,-.
De kosten van de omzetting zijn in Rek.-Crt. verrekend en bedragen
f 12.300,-.

Welke journaalposten moeten tengevolge van bovenstaande veranderin
worden gemaakt, als de boekhouding in de oude boeken wordt voortge

NATIONAAL HANDELS - COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Bovenbouw.

BOEKHOUDEN III. (120 min.)

I.

De Firma Constructiewerkplaats "Preanger" te Bandoeng besluit met ingang van 1 Januari 1939 een geheimboekhouding in te voeren.
De op die datum opgemaakte balans ziet er als volgt uit :

Balans per 1 Januari 1939.

Kas	f.	500,--,	Kapitaal Ter Brugge	f.	80.000,--,
Gebouwen & Terreinen	"	50.000,--,	Kapitaal Denys	"	60.000,--,
Machines	"	30.000,--,	6% Hypotheek o/g	"	20.000,--,
Installaties	"	15,000.--,	Crediteuren	"	14.700,--,
Voorraden	"	25.400,--,	Prive Ter Brugge	"	5.000,--,
Effecten	"	32.100,--,	Interest	"	300,--,
Ned.Handel Mij	"	3.000,--,			
Debiteuren	"	12.000,--,			
Kapitaal Ten Brugge nog te storten	"	10.000,--,			
Prive Denys	"	2.000,--,			
	f.	180.000,--,		f.	180.000,--,

De firmanten wensen geheim te houden:
1. de kapitalen
2. de hypotheek
3. de prive-opnamen en stortingen.
4. de winstverdeling.

Er wordt een Geheim-journaal en Geheim-grootboek aangelegd en het in gebruik zijnde Journaal en Grootboek door nieuwe vervangen.

Gevraagd :
1a. de Begin-Balansen in Geheim- en Kantoorboekhouding.
2a. de Journaalposten voortvloeiende uit de volgende transacties in beide boekhoudingen:

a) Opgenomen door de boekhouder bij de N.H.M. een cheque groot f.1.000,- ten behoeve van de geheime kas.

b) Firmant Ter Brugge neemt f. 500,- op uit de geheime kas en laat f 2.000,- ten laste van zijn prive-rekening afschrijven als bijstorting op zijn kapitaalrekening.

c) Factuur ontvangen van X over geleverde goederen ten bedrage van f 2.400,-, waarvan f 50,- voor rekening van firmant Denys.

d) De boekhouder betaalt voor brandverzekering f 135,60 en voor de firmant Ter Brugge de premie van diens levensverzekering f 150,-.

e) Betaald uit de Geheime kas de gratificatie aan de boekhouder f 500,-.

f) De boekhouder betaalt
aan de Javasche Hypotheekbank f 1.600,-.
waarvan f 1000,- voor aflossing.

g) De firmant Ter Brugge neemt bij de boekhouder op f 1.500,-, waarvan f 1.000,- voor de geheime kas en f 500,- voor zichzelf.

Z.O.Z.

II.

De rekening Machines in de boekhouding van een Machinefabriek wo door de boekhouder op de Saldibalans van 31 December 1938 overgebr voor f 22.950,-.

Afgeschreven werd in het jaar van aanschaffing op elke machine 1 in de volgende jaren 15%, zodat elke machine na 7 jaren volledig a geschreven. De fiscus staat uiterlijk een afschrijving van 10% toe. De Commissarissen wensen de boekhouding op 1 Januari 1939 zo in te ten, dat op de rekening Machines de aanschaffingswaarde voorkomt, wijl het procentage van afschrijving ongewijzigd blijft en het ver boven de fiscale afschrijving op een grootboek-rekening "Extra Afs ving Machines" te staan komt.

Hoe komen de drie Grootboekrekeningen op de Balans van 1 Januari voor? (De berekening van de afschrijvingen is mede in te dienen.)

De aanschaffingswaarden van de machines bedroegen :

in het jaar 1931	f	20.000,-.
in het jaar 1932	"	5.000,-.
in het jaar 1933	"	12.000,-.
in het jaar 1934	"	6.000,-.
in het jaar 1935	"	8.000,-.
in het jaar 1936	"	6.000,-.
in het jaar 1937	"	4.000,-.
in het jaar 1938	"	3.000,-.

III. Op de Saldibalans van de N.V. Stoomvaart Mij."Neptunes" van 31 1938 komen de volgende posten voor :

Fol.	7. Stoomschepen, sleepboten, lichters	f. 4.536.000,--.	
"	15. Vrachtrabatten	"	f 40.8
"	18. Saldi afgelopen reizen		"846.5
"	19. Reisverrekening		" 34.2
"	21. Contracten ertsvervoer		" 46.3

Gegevens van de Inventaris:

fol.7. Een sleepboot met een boekwaarde van f. 30.000,- werd voor f 35.000,- verkocht. Op de overige schepen 10% afschrijven.

" 15. Op deze rekening worden geboekt de na afloop van het boekjaar aan geregelde verscheepers te restitueren vrachten.

" 18. Op deze rekening verschijnen de bedrijfsoverschotten van afg lopen reizen. Niet uitgekeerd wegens niet geregelde verscheping f 8.424,15

" 19. Het bedrag is het saldo van de op 31 Dec.1938 nog lopende rei waarop een winst voor 1939 van f 12.000,- begroot wordt.

" 21. Te reserveren voor nog lopende contracten f 12.000,-.

Gevraagd :

Met welke cijfers verschijnen deze grootboekrekeningen op de Kolom Balans?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

HANDELSWETENEN I (120 min.)

1. In een goedang van een import- en exportfirma te Batavia is op 21 Februari 1939 brand uitgebroken, waardoor een gedeelte v/d goederenvoorraad vernietigd is. De voorraad op 1 Jan. 1939 was 2600 kg. In de tijd van 1 Januari t/m 21 Februari werd volgens de dagboeken gekocht 36400 kg. en verkocht 21600 kg., retourgezonden 400 kg. en retour ontvangen 1000 kg. In de periode van 21 Februari tot en met 10 Maart, de dag van expertise werden gekocht 8200 kg. en verkocht 4300 kg., teruggezonden 500 kg. en terugontvangen 100 kg. De voorraad op 10 Maart is 6500 kg. De prijsnotering op de dag van de brand is 29 7/8 cts. per ½ kg. De kosten van expertise bedragen f.60,-. Een partij gedeeltelijk beschadigde goederen werd op 5 Maart verkocht voor f.250,-. De goederen waren verzekerd voor f.3.000,-.
   a) Bepaal het schadepercentage.
   b) de vergoeding door de assuradeur uit te betalen.
   c) de vergoeding, die de firma ontvangt, wanneer de makelaar een afmakingsprovisie van 1/4% over het verzekerd bedrag geniet.

2. Oey Kiat Tie treedt als vennoot uit de firma Tan Lie & Co. en krijgt totaal uitgekeerd f.80.000,-. Bovendien heeft hij een erfenis ontvangen van f.150.000,-. Hij koopt daarvoor 3 woonhuizen a f.15.000,- gelegen te Bandoeng, Nijlandweg, kosten van overschrijving enz. f.4.500,-. Deze huizen zijn verhuurd voor maandelijks f.120,- elk, verponding f.125,- elk, administratiekosten 5% van de brutohuren, reparatiekosten ongeveer f.300,- per jaar voor de drie huizen samen; f.40.000,- leent hij uit onder hypothecair verband op een tokohuis a 6%, voor de rest koopt hij op 2½ 1939 f.50.000,-, 3% Indische lening 1937 A, coupon 1/4 - 1/10 a 98 1/4 en aandelen Koninklijke olie a 310.
   Gevraagd is:
   A) Hoeveel aandelen Kon. Olie kan hij kopen en wat blijft over?
   B) Wat is het gemiddeld rentegenot van zijn kapitaal, wanneer het gemiddelde dividend van de Koninklijke Olie op 12% gesteld wordt?

   N.B. De nota's van aankoop en de gedetailleerde berekening van het rentegenot moeten mee ingediend worden. (voor de renteberekening maak gebruik van de rentetafels.)

3. Op zekere datum was de goudprijs te Batavia 2084. Hoe groot was de depreciatie van de N.I. gulden, als de goudprijs vóór de devaluatie 1653,44 geweest is?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

HANDELSREKENEN II (80 min.)

1. De N.V. rijstpellerij "Tjigareleng" ontleent op 31 December 1938 d volgende gegevens aan haar boekhouding.

1 Jan.- 31 Dec. 1938. Inkoop padi	3.600.000 kg.	f.	122.400,-
1 Jan. 1938 voorraad padi	80.000 kg.	f.	2.400,-
31 Dec. 1938 " "	120.000 kg.	f.	4.284,-
Opbrengst bij producten in 1938		f.	10.400,-
Voorraad op 1 Jan. 1938		f.	450,-
" " 31 Dec. 1938		f.	600,-
Goenizakken aankoop 1938		f.	5.100,-
Voorraad op 1 Jan. 1938		f.	500,-
" " 31 Dec. 1938		f.	350,-
Rijst. Voorraad 1 Jan. 1938	10.000 kg.	f.	715,-
" 31 Dec. 1938	1.700.000 kg.	f.	142.120,-
Afschrijvingen		f.	3.420,-
Onkosten:			
Betaald 1938		f.	19.500,-
Op 1 Jan. 1938 nog te betalen		f.	300,-
" 31 Dec. 1938 " " "		f.	450,-

Bereken de bedrijfswinst in het jaar 1938.

2. Een commissionair te Amsterdam werd aan zijn committent te Batavia de volgende bedragen schuldig:

Op 10 April 1938	f.	3.400,-	N.C.
" 15 Mei 1938	"	1.890,-	N.C.
" 18 Juli 1938	"	2.345,50	N.C.
en krijgt van hem te vorderen op 12 Juni 1938	f	3.420,-	N.C.

Bereken:
a) de gemiddelde vervaldag.
b) het bedrag dat hij op 20 Juli 1938 verschuldigd is.
c) het bedrag in I.C. bij 6% rente, dat hij op deze dag per TT-wi laat overmaken bij een TT-koers Amsterdam - Batavia 99 7/8.

NATIONAAL HANDELS - COLLEGIUM .

Zindexamen 1939.

5e Studiejaar - Onderbouw.

HANDELSREKENEN III (80 min.)

I. Een importeur ontvangt van Graham & Co. te Londen de volgende factuur :

5 stuk merk A a 16 s 4 d per stuk,
15 " " B " 28 s 5 d " " ,
8 " " C " 25 s 6 d " " ,
18 " " D " 28 s 4 d " " .

Korting voor contant 1½ %, Koers 8,77. Zeevracht 19 s. per ton over 2 ton 1 cwt. Assurantie over £ 48.-.-. a 9,--. Invoerrechten f 46,40. Ladings- en andere kosten f 48,-.

Bereken de verkoopprijs per stuk van elke soort, wanneer de winstopslag 20% bedraagt en de verkoopkosten 4 %.-

---

II. De N.V. Handelmaatschappij "Bantam" te Batavia, heeft in het jaar 1938 een winst gemaakt van f 89.423,23.
Het onverdeeld winstsaldo 1937 was f 317,38, het onverdeeld dividendsaldo f 48,50.

Geef de winstverdeling, wanneer de statuten het volgende bepalen : Eerst wordt 5% rente berekend over het geplaatste kapitaal.
Van de op een duizendvoud afgeronde overwinst komt 10% aan directie, 15% aan commissarissen, 10% aan employé's, terwijl de rest aan aandeelhouders toekomt.
Het dividend moet op hele procenten worden afgerond.
(Het aandelenkapitaal is f 200.000,-, waarvan f 50.000,- niet geplaatst is.)

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

HANDELSREKENEN (80 min.)

1. De plantentoterfabriek "Van Dongen" te Solo, perst copra, waaruit ... gewonnen wordt, dat ze raffineert en als "Dongol" in handel brengt. Vermengd met grondnotenolie en andere materialen wordt het in de fabriek verwerkt tot "Plantine"

De maandrekening van Maart 1939 levert de volgende gegevens op.

Geperst werden 800.000 kg. copra ter waarde van f 75.600,-
Gewonnen werden 416.440 kg. 1e kwaliteit cocosolie geschikt voor raffineren en 286.624 kg. klapperoliekoeken à f 2,60 per 100 kg. en 97.968 kg. cocosolie voor zeepfabricatie à f 10,50 per 100 kg.
De 1e kwal. cocosolie werd geraffineerd en men heeft verkregen: 8700 kg. vetzuren à f 9,50 per 100 kg. en 21.000 kg. 2e kwal. cocosolie à f 10,50 per 100 kg. en 402.500 kg. neutraal vet voor "Dongol" en "Plantine", waarvan 170.000 kg. werd verpakt en afgeleverd als "Dongol" en het restant werd vermengd met andere grondstoffen ter waarde van f 9210,50 verwerkt tot 250.000 kg. "Plantine"
De kosten van persen van de 800.000 kg. copra waren f 8.536,- de kosten van raffineren f 7,75 per 1000 kg.
Emballage "Plantine" en kosten van verwerking f 18.116,38.
Fabriekskosten f 0,80 per 100 kg. verwerkt product.
Opslag voor algemene kosten 8% van de totale kosten.
Winstopslag 25%.

Geef de verkoopprijs inclusief verpakking van 1 blik "Plantine" à 5 pond gewicht, wanneer aan wederverkopers 20% rabat toegestaan wordt. (De prijs in op 10 cts. af te ronden)

2. De General-Electric Cy. verkoopt een koelkast voor contant f 350,- of in 24 resp. 36 termijnen.
Hoe groot moet elke termijn zijn, wanneer voor rente en risico 12% in rekening gebracht wordt.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

HANDELSREKENEN I (120 min.)

1. Een productenhandelaar beschikt over de volgende gegevens:
Beginvoorraad 1 Januari 1938: 12.000 kg = f.1.440,-.
Inkopen 1.400.000 kg = f.168.000,-
Verkopen 1.410.000 kg = f.267.790,-
Eindvoorraad 31 December 1938: 2.000 kg = f.1.220,-

a)	De lonen bedragen	f. 8.000,-
b)	" emballage	" 5.000,-
c)	" diverse kosten	" 6.500,-
d)	" constante kosten	" 19.500,-
		f. 39.000,-

De kosten onder a), b). c) stijgen evenredig en dalen met de verkochte hoeveelheid in kg. De kosten onder d) worden voor 1939 geschat op f.21.000,-

Bereken de getaxeerde nettowinst voor het boekjaar 1939, wanneer men met een 10% daling van de inkoopsprijzen rekent en een 15% daling van de verkoopsprijs. De omzet en inkoop voor 1939 wordt geschat op 1.500.000 kg. De lonen moeten met 5% worden verhoogd.

2. Een handelaar te Batavia geniet van de Ned.Handelmaatschappij rekening-courant-crediet tegen cessie van vorderingen, waarbij 60% van de waarde v/h incassopapier als maximumcrediet wordt aangenomen. Het ongedekt crediet mag niet meer dan f.2.000,- bedragen.
Rente voor gedekt crediet 6%, voor ongedekt crediet 7½%, voor crediet-posten 1%. De bank berekent bovendien 1% credietprovisie over het gemiddelde debetsaldo.

Gevraagd is de remiserekening en de Rek.-Crt. af te sluiten op 31 Maart 1939.

1/1 Saldo in Rek.Crt. D. f.617,80. Incassopapier f.2.000,-
4/1 Ter incasso gegeven kwitanties f.11.326,50.
5/1 Opgenomen f.9.600,-
2/2 De bank heeft in Jan. geïncasseerd voor f.6.320,10; onbetaalbaar terug f.460,20; kosten f.126,10.
3/2 Afgegeven kwitanties voor f.17.339,40.
4/2 Opgenomen f.6.300,-
14/2 " f.8.600,-
18/2 Bijgestort f.2.500,-
20/2 Afgegeven kwitanties voor f.1.780,30.
26/2 Betaalbaar gesteld bij de bank een wissel f.1.680,10 per 26/2, die op dezelfde dag wordt uitbetaald.
3/3 Geïncasseerd kwitanties voor f.12.327,70; kosten f.206,24.
6/3 Opname f.6.600,-
17/3 Opgenomen f.3.400,-
31/3 De bank berekent rente en credietprovisie over het afgelopen kwartaal.

N.B. Uit de remiserekening moet steeds blijken het maximumcrediet.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Bindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

HANDELSREKENEN II (80 min.)

1. Een importeur te Amsterdam kocht te Batavia op fob.-nug. contract [illegible] aankoop voor 43200 kg copra (900 zakken) à f.9,50 I.C. per picol [illegible] tant 1%. Er werd verscheept 43550 kg, tarra 1 kg per zak. Op deze voorlopige factuur betaalt de N.H.Mij te Batavia 80% tegen overgave van de documenten.
Bij aankomst te Amsterdam is het bruto uitgeleverd gewicht 43260 [illegible] tarra 1 kg per zak.
De N.H.Mij te Amsterdam rekent aan de importeur het verschuldigde [illegible] de voorlopige factuur tegen een koers van Batavia 99 3/4, en de slot-factuur tegen een koers van 99 7/8. In beide gevallen 1% bankcommissie.
1 picol = 61 3/4 kg.

Gevraagd is:
1. De voorlopige factuur.
2. Welk bedrag brengt de bank bij betaling van het voorschot aan de cliënt in rekening?
3. De slotfactuur.
4. Het bedrag, waarmede de bank de slotfactuur aan haar cliënt in rekening brengt.

2. Een hypotheekbank had per ultimo 1938 de volgende pandbrieven in [illegible] loop:

f.	20.000,-	à 3½%
f.	150.000,-	à 4 %
f.1.345.000,-		à 4½%
f.	780.000,-	à 5 %
f.	675.000,-	à 5½%

Bereken de gemiddelde rentevoet per ultimo 1938 van de in omloop [illegible] de pandbrieven in duizendsten van procenten nauwkeurig.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

HANDELSKENNIS (80 min.)

1. Wat is het verschil tussen een kartel en een trust?
2. Noem enige verschillen tussen markten en beurzen.
3. Welke voordelen heeft een connossement aan order?
4. Op welke manieren kan een bank haar bemiddeling verlenen bij een emissie?
5. Wat is het doel van de Volkscredietbanken?
6. Geef een schema van de credietvormen.
7. Welke redenen kan een koopman hebben om zijn goederen in een entrepôt op te slaan?
8. Wat zijn vemen?
9. Wat versta je onder handelspolitiek?
10. Wat zijn crossed-cheques?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

HANDELSKENNIS (80 min.)

1. Verklaar het volgende beursoverzicht:

AMSTERDAM, 22 Maart. Het publiek verkocht en kocht later Amerikanen. De Londense arbitrage was vrijwel kansloos. Een tamelijk drukke affaire bestond in staalwaarden, Anaconda, Illinois en Pennsylvania.

Op de locale markt had van de suikers N.V.A. een vrij drukke handel. Het fonds opende op 392, liep op tot 398, zwakte daarna weer af en deed op de slottape 394½ en 395½. Incourante suikers kwamen hier en daar belangrijk lager. Vorstenlanden had een geringe affaire, een vlak verlopende handel en schommelde tussen 77 1/4 en 78½. Koloniale Bank werd aangeboden en noteerde lager.

Koninklijke Olie was kalm. Het opende op 295½, liep op tot 296, was tijdens middenbeurs moeilijk te verhandelen, doch trok tegen het slot iets meer belangstelling.

Een kleine affaire bestond in Shell Union en Tidewater.

Van de rubbers bestond affaire in Amsterdam Rubber. Het fonds opende op 186½, vond op een lager peil koopers, liep op en sloot op het hoogste punt van de dag. Incourante waren voor het merendeel lager.

Tabakken waren zwak en bijna niet te verhandelen; werden alleen op de laatste tape genoteerd.

Schepen waren gedrukt. Een kleine affaire had Scheepvaart Unie, dat schommelde tussen 103½ en 104, terwijl K.P.M. goed prijshoudend was.

Industriewaarden waren kalm. Philips had affaire. Het opende op 194, zakte spoedig in tot 190, liep daarna op tot 195, reageerde en deed op de slottape 190 en 191½. De handel in Unilever was stil; het fonds werd aangeboden en was zwak. Aku kwam iets lager af.

Van de beleggingen was Duitsland iets lager, terwijl Frankrijk ongeanimeerd was.

De noteringen voor 3-maands dollars en ponden beliepen respectievelijk 1/4 tot 5/8 agio en 2 tot 2½ disagio. (Anip-Aneta).

2. Welke betekenis heeft de circulatiebank voor de handel?
3. Wat verstaat men onder overkapitalisatie, verwaterd kapitaal, stromannen?
4. Wat is een trustee en welke werkkring heeft zij?
5. Wat zijn speculaties à la hausse en speculaties à la baisse? (definitie, verklaring, het onzekere element).

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

HANDELSRECHT (80 min.)

1. Wat verstaat men onder recht?
2. Noem de voornaamste bronnen op van het privaatrecht.
3. Voor welke bevolkingsgroepen gelden het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Koophandel?
4. Wat is het verschil tussen vrijwillige onderwerping aan het Europ. Privaatrecht en gelijkstelling met Europeanen?
5. Welke rechtspersonen ken je?
6. Wat verstaat men onder overeenkomst?
7. Wat is een hoofdelijke verbintenis?
8. Aan welke wettelijke vereisten moet een overeenkomst voldoen?
9. Wat verstaat de Wet onder daden van koophandel?
10. Waartoe is elke koopman volgens de Wet verplicht?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

HANDELSRECHT (80 min.)

1. Wat zijn order- en toonderpapieren? Noem er een paar op.
2. Aan welke wettelijke voorwaarden moet een wissel voldoen?
3. Wat is het verschil tussen een accept en een wisselbrief?
4. Wat verstaat men onder gekruiste cheque en wat is het gevolg der kruising?
5. Wat is het verschil tussen een dubbele- en een solvabiliteitsverzekering?
6. Wanneer is een verzekeringscontract van kracht?
7. Wat verstaat men onder faillissement en wanneer kan een debiteur in staat van faillissement verklaard worden?
8. Wat is de taak van de Weeskamer in een faillissement?
9. Wanneer verkeert de boedel in staat van insolventie bij een faillissement?
10. Wat is surséance van betaling en wat zijn de gevolgen daarvan?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE I (80 min.)

1. Wat verstaat men onder productie?

2. Welke opvattingen bestaan omtrent het begrip "ondernemer"?

3. Welke zijn de voor- en nadelen van:
   a) een eenmanszaak?
   b) een vennootschap onder een firma?
   c) een naamloze vennootschap?

4. Volgens welke principes kan de directie van een N.V. worden samengesteld?

5. In de kranten leest men vaak de advertentie "Lege Naamloze Vennootschap" te koop. Wat verstaat men daaronder?

6. Hoe is de rechtspositie van de commanditaire aandeelhouder in een Commanditaire Vennootschap op Aandelen?

7. Wat zijn Inkoop-coöperaties en wat is hun taak?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE II (80 min.)

1. Wat leert de schets van prof. Polak? Geef een tekening erven!

2. Hoe deelt men het actieve kapitaal van een onderneming in? (5 manieren)

3. Wat verstaat men onder goederenkapitaal, geldkapitaal, schijninkomen?

4. Geef enige bestanddelen van het eigen en het vreemd kapitaal!

5. Wat zijn begrotingen en welke soorten begrotingen kent men in de bedrijfshuishoudkunde?

6. Wat verstaat men onder:
   a) liquiditeit.
   b) solvabiliteit.
   c) soliditeit.
   d) credietwaardigheid.
   e) rentabiliteit.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE I (80 min.).

Vragen:

1. Welk verschil bestaat tussen reserves en afschrijvingen en wel overeenkomst?

2. Welke posten bevat de "continuiteitsbalans" van een going con

3. Wat verstaat men onder de z.g. ijzeren voorraad en hoe wordt gewaardeerd?

4. Wat is het opererend kapitaal bij hypotheekbanken, welke funct vervult het eigen en vreemd kapitaal bij deze bankinstellingen in welke vorm komt het voor en hoe is de liquiditeitspositie zulke banken?

5. In welke vorm kan de expansie van een onderneming en bedrijf plaats vinden?
Wat is de horizontale en wat de verticale expansie?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE II (80 min.)

I. Op de balans van een Cultuurbank vinden wij de volgende activa en passiva.

Activa.

Aandelen in Portefeuille	f.	30.000.000
Effecten en Deelnams in andere ondernemingen	"	928.000
Andere activa	"	35.052.000

Passiva:

Aandelen kapitaal	f.	50.000.000
Reserven	"	4.000.000
Schulden aan derden	"	10.100.000
Winstsaldo	"	1.980.000

De winst op beleggingen bedraagt " 192.000

Bepaal: a) de economische rentabiliteit.
b) de rentabiliteit van het eigen kapitaal.
(en twee decimalen nauwkeurig).

II. Welk verband bestaat tussen liquiditeit, solvabiliteit en. crediet digheid? Bespreek de verschillende punten uitvoerig.

III. Wat betekent de zinsnede: "Bij banken is de opnameduur van vreemde middelen van primaire, de tijd van aanwending van secundaire bete Hoe staat het daaromtrent bij productieondernemingen?

IV. Welk verband bestaat tussen soliditeit en solvabiliteit?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1959.

3e Studiejaar - Onderbouw.

KOSTENLEER (80 min.)

1. Wat verstaat men onder de capaciteit van de voorraad en hoe wordt deze door prijsveranderingen beïnvloed?
2. Wat verstaat men onder: compensatiebedrijf, nettowinst, eenheidsprijswinkel?
3. Maak een schets voorstellende de afhankelijkheid van de nettowinst van de handelsbedrijfskosten bij gelijke in- en verkoopprijzen en licht de tekening uitvoerig toe.
4. Welke samenhang bestaat er tussen de nettowinst en de privé-opnamen van de eigenaar van een eenmanszaak en welke gedragslijn moet de koopman volgen?
5. Welke handelsbedrijfskosten rekent men tot de kosten van verkoop?
6. Welke voordelen levert de inkoop in het groot op voor de koper?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1959.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

KOSTENLEER (80 min.)

1. In een fabriekszaak bedragen de totale kosten van productie f16.000,-, waarvan de constante kosten f4.000,- zijn.
Geproduceerd werden 20.000 eenheden.

a) Hoe verandert de kostprijs, wanneer de productie wordt vergroot tot 40.000 eenheden of ingekrompen tot 10.000 eenheden, alles binnen het bedrijfsoptimum.

b) Geef de algemene formules en bewijs, dat $k_1 < k$, en $k_2 > k$.
Maak gebruik van de volgende letters:
K, K1, K2..... de totale kosten.
k, k1, k2..... de betreffende kostprijzen.
V..... de variabele kosten.
C..... de constante kosten.

Oorspronkelijke productie m eenheden.
Vergrote productie ..... m x n "
Ingekrompen productie ... m : o "

2. Hoe deelt men de kosten in met het oog op hun uitwerking bij wisselende bedrijfsbezetting? Hoe worden ze onderverdeeld?

3. Wat verstaat men onder bedrijfsoptimum, absolute maximumcapaciteit, economische capaciteit, normale bedrijfsdrukte, productiecoëfficient?

4. Welke soorten constante productiekosten zijn er? Geef een gedetailleerd overzicht hiervan.

5. Geef een grafische voorstelling van de verhouding tussen productiecoëfficient en nettowinst, wanneer de opbrengst van 100 voor vergoeding van grondstoffen in aanmerking komt 30, voor directe lonen 25, variabele indirecte kosten 15, constante directe kosten 20 en voor winst 10.
Hoe groot is de nettowinst bij een capaciteit van 50, 60, 70, 80, 90, en 100? (af te lezen op het mm-papier)

36.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

STAATSINRICHTING (80 min.)

1. Wat verstaat men onder:
   a. het parlementair stelsel
   b. autonomie
   c. zelfbestuur.
2. Wie zijn:
   a. Nederlanders
   b. Nederlandse onderdanen.
3. Wat is de taak van de Staten Generaal?
   Welke rechten hebben zij om hun taak te vervullen?
4. Welke waarborgen ken je voor:
   a. de eenheid van de rechtspraak in Nederland.
   b. de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Nede
5. Wie houdt toezicht op de provinciale autonomie in Nederland?
   En hoe wordt dat toezicht uitgeoefend?
6. Welke zijn de vier algemene wetgevers voor Nederlands Indië?
   Hoe heten hun verordeningen afzonderlijk?
7. Welke drie bevolkingsklassen in Ned. Indië onderscheidt de wet?
   Waarvoor is deze indeling vooral van belang?
8. Welke zijn in Ned. Indië de drie bestuursorganen in een:
   a. provincie
   b. regentschap
   c. stadsgemeente.
9. Hoe wordt men lid van de regentschapsraad?
10. Welke dubbele functie heeft de regent in het regentschap?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Bovenbouw.

STAATSINRICHTING (80 min.)

1. Welke zijn de drie elementen van de Staat?
2. Wat is:
   a. een parlementair kabinet?
   b. een extra-parlementair kabinet?
   c. een zakenkabinet?
3. Welke waarborgen geeft de Grondwet van het Rijk der Nederlanden voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht?
4. Wat voor toezicht oefent de Kroon op de provinciale autonomie in Nederland uit?
5. Welke organen houden toezicht op de gemeentelijke autonomie in Nederland?
6. Welke vier algemene verordeningen in Nederlands Indië ken je?
   Welke is de normale? Welk orgaan stelt deze verordening vast?
7. Noem een viertal aangelegenheden in Ned. Indië, waarvan de regeling aan de nederlandse wetgever is overgelaten.
8. Welke drie soorten rechtspraak heeft men in Ned. Indië?
9. Welke zijn de drie organen in het regentschapsbestuur?
10. Hoe wordt men lid van een Provinciale Raad?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

STAATSINRICHTING (60 min.)

1. Wat zijn de grondrechten? Noem er enige.
2. Wat is delegatie van wetgeving? Door welke omstandigheden is men in de laatste tijd daartoe moeten overgaan? Waarom brengt dat het gevaar mee voor een teruggang naar "de besluiten-regering"?
3. Wanneer kan de koning een buitenlandse staat de oorlog verklaren?
4. Hoe komt een verdrag tot stand?
5. Wie oefent de exorbitante rechten uit?
   Welke drie maatregelen behoren daartoe?
   Op wie kunnen deze maatregelen toegepast worden?
6. Hoe wordt de Volksraad samengesteld?
7. Noem eens een paar gevallen, waarin de indische regering de "souvereiniteit" mist.
8. Wat kan de G. G. doen, indien de Volksraad een ontwerp-ordonnantie van de regering heeft verworpen?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw:

ECONOMIE (80 min.)

1. Door welke factoren wordt de prijsvorming in de desa-kleinhandel en de passer beheerst?

2. Wat is deelbouw? Wat brengt de inheemse deelbouw voor de deelbouwer

3. Hoe worden de goederen ingedeeld? Geef ook een definitie van de begr pen.

4. Geef aan tot welke soort de volgende goederen behoren: Rijst bij de tani te gebruiken voor een slameten, voedsel voor de bemanning van e schip, kolen in de mijn voor en na de extractie, idem in een gasfa briek en in een huishouding.

5. Hoe deelt de Duitse economm K. Bücher de economische tijdperken in?

6. Hoe heeft zich het economisch leven in de Westerse landen ná de mid eeuwen ontwikkeld? (Een kort overzicht).

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Bovenbouw.

ECONOMIE (80 min.)

1. Noem de drie voortbrengingsfactoren.

2. Geef 2 definities van kapitaal.

3. Welke voordelen heeft arbeidsverdeling en wat zijn haar nadelen?

4. Waarom is ondernemerswinst iets anders dan arbeidsloon?

5. Waarom zal het loon, dat aan een arbeider in de ene meubelzaak in Bandoeng wordt uitbetaald vrijwel gelijk zijn aan het loon, dat aan een arbeider in een andere meubelzaak in Bandoeng wordt uitbetaald?

6. Noem de voornaamste oorzaken, die het loon hoog maken.

7. Behandel de voordelen en nadelen van tijdloon en noem de andere wij zen van loonsbepaling.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

STATISTIEK (160 min.)

1. Volgens mededelingen van de H. V. te Medan, vertoont de prijsverloop van sisal de volgende cijfers in de jaren 1936 - 1938:

Maand	1936	1937	1938
Januari	f 21.25	f 25.75	f 19.44
Februari	" 21.25	" 25.75	" 18.56
Maart	" 21.25	" 26.87	" 18.25
April	" 21.--	" 27.33	" 17.15
Mei	" 21.--	" 27.50	" 16.87
Juni	" 21.25	" 27.50	" 16.80
Juli	" 21.25	" 27.44	" 17.25
Augustus	" 21.25	" 26.75	" 17.05
September	" 21.24	" 26.42	" 16.56
October	" 26.06	" 25.58	" 15.31
November	" 25.75	" 23.87	" 16.25
December	" 25.47	" 22.15	

a) Bereken voor de aangegeven maanden de indexcijfers, daarbij de prijzen van September 1936 als basis aannemende.

b) Verwerk de indexcijfers in lijndiagrammen.

2. In een fabriek waren de kosten:

voor grondstoffen 1937	f. 80.000,-
lonen	" 60.000,-
andere kosten	" 20.000,-
Totaal	f. 160.000,-

Na doorgevoerde mechanisatie en reorganisatie 1938:

grondstoffen	f. 100.000,-
lonen	" 50.000,-
andere kosten	" 30.000,-
Totaal	f. 180.000,-

a) Geef de 3 groepen kosten in percenten van de totale kosten.

b) Teken de verhouding van de 3 kostengroepen voor de 2 jaren in een driehoekdiagram.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

WERELDGESCHIEDENIS (80 min.)

Om het vraagstuk van zijn te snelle bevolkingstoename op te lossen, [illegible] den voor Japan, twee wegen open, nl..... en ..... [illegible] werd een levenskwestie geschikte gebieden te vinden voor de afzet van ..... en ....., zomede van gebieden, die de [illegible] de ..... zouden kunnen leveren, waaraan het eilandenrijk [illegible] Zo maakte de economische nood van Japan een ..... mogendheid. Deze historische gang sedert de aanvang van de 20e eeuw willen wij nu [illegible]

Al spoedig stiet Japan op een tegenstander, nl..... Reeds 1895 na het einde van de oorlog met ....., verzette zich deze politieke tegenstander tegen Japans vestiging in ..... en ..... Daarbij werd hij gesteund door een paar westerse mogendheden, nl..... ..... Daarentegen vond Japan in ..... een mogendheid, wier belangen in Azië met die van Japan parallel gingen. In al dit politiek beweeg vinden we de oorzaken welke in 1904 leidden tot de .... Maar reeds kort te voor, nl. in 1902, was het ..... verdrag gesloten, en toen in 1905 de vrede van ..... werd gesloten, verrasten Engeland en Japan de wereld met de bekendmaking van [illegible] Engels-Japanse ....., dat gesloten werd uit ..... voor ..... Deze politieke versterking maakte Japan ook mogelijk om in 1905 reeds om de buitenlandse politiek van ..... onder [illegible] leiding te stellen.

Intussen was de toenemende ..... van Japanners naar de ..... en ..... oorzaak van wrijving geworden. Dit werd dan voorlopig uit de weg geruimd door middel van de ..... (1907) tussen Japan en de ....., en de ..... tussen Japan en ..... van datzelfde jaar. De basisgedachte bij beide overeenkomsten was, dat Japan ..... zou beperken.

Al deze en meerdere bemoeilijkingen van Japans economische ontwikkeling werden factoren voor Japans expansie-politiek. In 1910 werd ..... geannexeerd. Toen in 1914 de wereldoorlog uitbrak kreeg Japan een gunstige gelegenheid om zijn positie op het vaste land van Oost-Azië te versterken

Het ontnam Duitsland ....., dat het later (in .....) aan China teruggaf. Hiertegenover stelde het aan de Regering te Peking zijn z.g. ....., ten doel hebbende zijn belangen in .....te beveiligen.

Japans expansie gaf de grote mogendheden reden tot bezorgdheid. In dit verband moeten wij diverse conferenties en overeenkomsten beschouwen, z.a. de ....., in 1921 op uitnodiging van de Verenigde Staten belegd; het ..... verdrag, als uitvloeisel daarvan, tussen ...., ..., ... en .....; het .... tussen Japan, Engeland en de Ver.Staten. Het eerst bedoelde ..... te waarborgen; het tweede raakte de verhouding der ..... nl. 3 : 5 : 5.

Tien jaar later echter zette de politiek van Japan in om zich vrij te maken van al deze overeenkomsten. De toestanden in ..... en de felle burgeroorlog in ..... maakten de omstandigheden gunstig. In 1931 schrok de wereld op van het bombardement van ..... De botsing met China ging op de spits. In 1932 werd het industriecentrum ..... platgeschoten. .....werd van China losgescheurd en onafhankelijk gemaakt. In ..... riep het zich uit tot ..... De eerste vorst was .. . . , de laatste uit China verdreven keizer. Ter versterking van zijn status sloot Mantsjoekwo een .... met Japan. De protesten van de grote mogendheden tegen Japans politiek beantwoordde Tokio met de verklaring op de ..... in 1932, waarbij het ..... verdrag opzegde en met zijn in 1933 gevolgde uittreding uit de ..... Dit laatste noopte Japan om met verschillende staten zijn z.g..... verdragen te sluiten. Onderhandelingen ter zake begonnen met Nederland in ..... Het volgende jaar werd te ....., in ons eigen land, een handelsconferentie gehouden. In 1934 werd het z.g..... met India gesloten. Kort daarop werd de wereld opgeschrikt door de rede van de Japanse minister van buitenlandse zaken....., welke als de proclamatie van een .... voor ..... werd beschouwd.

In 1937 bracht de bekendmaking van het doel van Japans ..... politiek, nl. de bevrijding van Azië van de europese .....belangen, de westerse koloniale mogendheden in opschudding. Het jaar te voor was met ..... het ..... verdrag gesloten. In 1937 sloot Italië zich daarbij aan; in 1938 ...., nu juist in 1939 ....., terwijl zich ook het nationalistisch ..... tot aansluiting bereid verklaard heeft.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

GESCHIEDENIS VAN DE ISLAM (80 min.)

Maak een opstel over een der onderwerpen, naar keuze, uit elk der groe
A en B :

A. 1. De Salat.

2. Het Kalifaat en de Korân-codificatian.

3. Godsdienstige voorschriften bij geboorte en overlijden.

B. 1. De hadij.

2. Ontstaan en ontwikkeling der religieus-politieke partijen.

3. Periodieke gedenkdagen in den Islam.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

WERELDGESCHIEDENIS (120 min.)

I. Geef een duidelijk en samenhangend overzicht van de ideologische en politieke omstandigheden, welke er toe leidden dat de Spanjaarden de Filippijnen terecht kwamen, zomede van hun tocht daarheen.

II. Van de beide onder volgende vragen moet er één naar keuze worden beantwoord:

a) Wat weet je van de geschiedenis van de Marianen, Carolinen en Pa eilanden?

b) Welke zijn de oorzaken geweest van de ondergang van het Spaanse zag in de Filippijnen?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

SOCIOLOGIE (80 min.)

1. Waarom is de oertijd wel de meest belangrijke periode?

2. Door welke oorzaken overheerste de man de vrouw in de vroeg-verwantschappelijke periode?

3. Hoe komt het dat de positie van de vrouw in de bloeitijd van de verwantschappelijke-fase aan betekenis won?

4. Door welke organen wordt de functie van de verwantschap overgenomen, als de verwantschappelijke tijd voorbij is?

5. Welke staatsvormen ontstaan uit de klassenstrijd.

6. Bewijs dat in onze tijd de huwelijkswerving in sommige opzichten nog herinnert aan de vrouwenroof in de vroeg-verwantschappelijke fase.

7. Waarom staan wij tegenwoordig nog aan het begin van de individuele periode?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

SOCIOLOGIE (80 min.)

1. Geef schematisch de karakteristieke punten aan, van de oertijd, de vroeg-verwantschappelijke fase, de bloeitijd der verwantschappelijke periode, de laat-verwantschappelijke periode, de vroeg-familiale-periode, de laat-familiale-periode en de individuele periode.

2. Behandel naar verkiezing één der volgende punten:
   a. de strijd over de afstamming van de mens.
   b. de vrouwenroof (het [illegible] huwelijk).
   c. het leven in Minangkabau.
   d. de romeinse familia.

Is er nog tijd over, beantwoord dan een tweede vraag van opgave 2.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Je Studiejaar Cultuurbouw.

VERKOOPKUNDE (60 min.)

I. De nu in Europa reeds bekend wordende doorzichtige parapluie's van cellophaan-product vervaardigd worden nu ook in je eigen zaak aan de damespubliek aangeboden.

Hierbij enige talking-points: soliditeit ondanks buitengewone lichtheid; diverse kleuren; artistieke stelen en knoppen; elegance; gemak in straatverkeer, doordat men wegens de doorzichtigheid van de parapluie botsingen vermijdt, men ziet niet alleen zelf, maar wordt gezien; het algemene straatbeeld wordt er door vervrolijkt.

Bevoel deze nouveauté, die een gebruiksartikel zal kunnen worden, aan een damesklant aan. Laat de prijs maar buiten beschouwing.

II. Een damesklant komt je winkel binnen en vraagt Bemberger zijden kousen. Als je de prijs f.2.90 per paar noemt, vertelt ze je, dat ze deze bij je concurrent een paar huizen verder kan krijgen voor f.2.50. Vroeger heb je deze kousen ook gehad; je hebt ze echter niet meer besteld, toen ze uitverkocht waren, omdat je gebleken was, dat ze bij je klanten niet zoveel aftrek vonden, omdat de kwaliteit minder was, het weefsel grover en je tevens klachten kreeg, dat de kousen veel der neiging toonden tot "ladderen". 1) En jij verkoopt alleen kwaliteitsgoed.

Gevraagd: 1e Hoe zul je de dame nu antwoorden? (Gebruik de directe de)
2e Hoe demonstreer je de kousen?

Het antwoord moet uitvoerig zijn.

---

1) Onder ladderen wordt verstaan het loslaten van een draadje waardoor je in het weefsel de bekende scheurstrepen ontwaart.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

[illegible] 1939.

Journalistenschool.

REPORTAGE (180 min).

Je hebt 180 min. de tijd. Spring op je fiets, ga de stad in, geef [illegible] en oor goed den kost. Kom na 100 min. terug en stel de berichten, die voor de krant gevonden zijn perreklaar op papier.

Je hebt dan natuurlijk ook iemand geïnterviewd. Werk dat uit, zo [illegible] gelijk ook nog voor de krant van vandaag.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

VERKOOPKUNDE (80 min.)

1. Wat vestigt goodwill?
2. Waarom moet een goed koopman buiten de politiek blijven?
3. Hoe zou je voor een zaak berekenen voor hoeveel een klant gemiddeld per jaar koopt?
4. Welke algemene eisen moeten wij stellen aan de inhoud van zakenbrieven?
5. Hoe staat het publiek tegenover drukwerk? (omschrijven)
6. Wat is marktonderzoek?
7. Welke voorname factoren en hun gevolgen hebben de amerikaanse crisis van 1929 veroorzaakt?
8. Wat zijn kwaliteitskaarten?
9. Wat zijn service-employés en wat is hun taak?
10. Hoe moet de handelsman te werk gaan als hij geldelijke steun van de bank nodig heeft?
11. Waarom is geld goedkoop?
12. Wanneer kan men een zaak een veilig beleggingsobject noemen?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

ADVERTEERKUNDE (80 min.)

1. Geef alle elementen van de adverteerkunde aan.

2. Aan welke eigenschappen van intellect en karakter moet een advertentieschrijver voldoen? Geef kort aan waarom.

3. Van wiens standpunt moet de advertentie geschreven worden? Waarom?

4. Geef duidelijk aan waarom de advertentieschrijver de artikelen, waarvoor hij een advertentie moet opstellen, terdege moet bestuderen?

5. Wat moet je over de producten van een artikel weten bij het opstellen van je advertentie?

6. Wat, in gelijk geval over stijl en mode?

7. Waarom is het voor de advertentieschrijver van groot belang daarom op de hoogte te zijn? Waarom kopen de mensen?

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

ADVERTEERKUNDE (80 min.)

1. Wat versta je onder reclame-campagne?

2. Welke soort advertentie is volgens je mening het meest geschikt voor een Provisiën en Dranken zaak? Geef een uitvoerige uiteenzetting.

3. Wanneer zou je van posters, wanneer van dagbladreclame en wanneer van folders gebruik kunnen maken?

4. Welk verband bestaat er tussen het blad, waarin je wilt adverteren en de advertentie, die je daarin wilt plaatsen? (niet te kort in je antwoord zijn.)

5. Welke eisen moeten in het algemeen aan een "slide" advertentie in de bioscoop gesteld worden?

6. Over het algemeen moet men zich in een advertentie strikt binnen de grenzen van de waarheid houden, liefst ver binnen die grenzen. Wanneer mag je overdrijven zonder dat je dat kwalijk genomen zal worden? Geef voorbeelden.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

NED. HANDELSCORRESPONDENTIE (120 min.)

Lees alvorens te beginnen de opgaven goed over!

I. De firma Lie Cheng & Co. te Soekaboemi heeft de 16e Sept. 1938 een wissel te betalen, groot f.725,-, voor een partij klamboetule, die haar in Juli geleverd is door de firma Geo Wehry & Co. te Batavia.
Wegens de geringe omzet in de laatste maanden zijn Lie Cheng & Co echter niet in staat deze wissel op de vervaldag te honoreren. De 20ste Augustus schrijven ze daarom een brief aan Geo Wehry & Co., waarin ze verzoeken hun een uitstel van 14 dagen te willen verlenen, aangezien zij begin September enige achterstallige vorderingen hopen te innen en zodoende in staat te zijn het bedrag te betalen.

II. Schrijf het antwoord van de firma Geo Wehry & Co, waarin zij Lie Cheng & Co mededelen, dat ze de Bank verzocht hebben de wissel pas de 30ste Sept. aan te bieden. Ze vertrouwt er op, dat het bedrag dan prompt voldaan zal worden.
Denk aan de vijf elementen, die een verkoopbrief bevatten moet. Geef je er rekenschap van voor wie de brief bestemd is.

III. Madame Nomi, eigenares van het nieuw gevestigde kappersbedrijf "Moderne" te Bat.-C., introduceert zich bij het indonesische publiek door een brief, waarin zij de inheemse klanten opwekt zich aan te passen aan de moderne westerse coiffure: het korte haar en de permanent wave.
Zij wijst op de grote voordelen, die de permanent wave heeft boven het ouderwetse kapsel. Het is minstens even flatteus, zo niet flatteuzer dan de modernste coiffure van lang haar.
Kan overwogen worden dat het voor de sportlievende, jongere generatie een niet te onderschatten gemak is, dat onderhoud en de opmaak weinig tijd vereisen en dat in ons warm klimaat de korte haardracht ontegenzeggelijk frisser en hygienischer is.
Bedacht dient te worden, dat de bestaande vooroordelen, die nu nog in inheemse kringen tegen deze coiffure bestaan, de europese en chinese dames eveneens gehad hebben, zodat dus geen reden is, dat wij ze niet zouden kunnen overwinnen.
De schrijfster betoogt voorts dat de vrees, dat het haar door de permanent wave bederven zal, geheel ongegrond is, omdat de techniek der permanent wave tegenwoordig zo geperfectionneerd is, dat de kans op verbranden, bederven en verkleuren van het haar volkomen uitgesloten is.
Madame Nomi, zelf een inheemse, heeft haar opleiding genoten bij het bekende Institut Marvel te Parijs.
De prijs behoeft voor niemand een bezwaar te zijn. Inlichtingen en individuele adviezen worden gaarne zonder enige verplichting verstrekt. Een prospectus, voorzien van enige aantrekkelijke foto's van moderne coiffures, aan de hand waarvan resultaten kunnen worden beoordeeld, is ingesloten. Deze bijlage behoeft natuurlijk niet te worden samengesteld.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

NED. HANDELSCORRESPONDENTIE (120 min.)

Lees alvorens te beginnen de opgaven goed over:

I. De Sigarenfabriek Ko Kwat Ie & Zonen te Magelang ontvangt eind Maart 1938 van de Firma Darman & Co., commissionairs te Solo, 12 pakken tabak.

In haar bericht van ontvangst dankt zij de leveranciers voor de vlugge uitvoering van de bestelling, doch moet voor het overige haar algehele teleurstelling uitspreken over de partij.

Weging bij ontvangst toonde aan, enkele gewichtsmanco. Onderzoek van de kwaliteit bracht nog ernstiger teleurstelling: de inhoud bleek n.l. een heel andere tabak te bevatten, dan besteld was.

Daar ze niet op een dergelijke wijze haar orders uitgevoerd wenst te zien, weigert ze deze tabak te accepteren. Ze eist binnen een week levering overeenkomstig koopmonster en dreigt anders de relatie te verbreken.

II. De firma Darman & Co. antwoordt aan Ko Kwat Ie, dat het schrijven over de afwijking in kwaliteit haar wel begrijpelijk voorkomt, omdat ze inderdaad bij het uitvoeren der bestelling afgeweken is van het monster. Het verbaast haar echter zeer, dat Ko Kwat Ie & Zonen met het gezondene geen genoegen kunnen nemen, aangezien het geleverde beter en zeker niet minder in kwaliteit is. Andere afnemers hebben de tabak zeer gewaardeed. Darman & Co. zouden zich de vrijheid van afwijking zeker niet veroorloofd hebben, als ze er niet van overtuigd waren, in het belang van hun klant te hebben gehandeld. Toen de order hun n.l. bereikte, konden ze deze van hun tijdelijke kleine voorraad niet uitvoeren.

De firma stelt dan ook voor, de partij alsnog te accepteren. Ze zal dan voor deze welwillendheid 5% van het factuurbedrag aftrekken.

Blijft de fabriek echter bij haar weigering de partij te accepteren, dan zijn Darman & Co. bereid per spoedigste gelegenheid de tabak terug te nemen. Ze zullen in dat geval de order overeenkomstig monster uitvoeren uit intussen ontvangen nieuwe aanvoer.

Wat het gewichtstekort betreft geeft de leverancier de verzekering aan ernstige verschillen alle aandacht te wijden. Ze gelooft echter, dat het hier kleine onnauwkeurigheden betreft van het personeel, belast met weging der tabakken, waar men stilzwijgend overheen gaat. Niettemin bieden Darman & Co. aan, het tekort alsnog aan te vullen. Ze eindigt met de hoop uit te spreken, dat een en ander geen invloed op de relatie zal hebben.

III. De Sigarenfabriek Ko Kwat Ie & Zonen drukt in haar antwoord haar voldoening uit over de coulance, waarmee haar leverancier bereid is het ontstane geschil tot oplossing te brengen. Daarom is zij genegen een tegemoetkomende houding aan te nemen.

Daar echter de tabak bestemd is verwerkt te worden in een harer succes-merken, kan en mag zij niets riskeren. Ze moet daarom bij haar besluit blijven, de partij ter beschikking van haar leverancier te stellen en zal daarom dezelfde week voor terugzending zorgen.

Ze hoopt de andere tabak dan eveneens uiterlijk de volgende week in haar bezit te hebben.

Schrijf de drie brieven.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Onderbouw.

HANDELS- EN RECLAMEKUNST (160 min.)

Naar keuze A of B.

A. Ontwerp een omslag voor een catalogus van een zaad en bloemenhandel.
De maten zijn: 15 cm en 22 cm.
Tekst: Onze tuingids.
Kleuren: 5 (zwart en wit inbegrepen).

B. Ontwerp een etiket voor een verfblik.
Verhouding rechthoek 3:5.
Tekst: Copaline glans verf (geen schrijflettera).
Kleuren: 3 (zwart en wit inbegrepen.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

5e Studiejaar - Bovenbouw.

HANDELS- EN RECLAMEKUNST (160 min.)

Naar keuze A of B.

A. Ontwerp een aanplakbiljet voor "Persil".
Het biljet is 28 cm hoog en 21 cm breed.
(verkleind)
Tekst: "Persil wast alles".
Kleuren: 4 (zwart en wit inbegrepen).

Opmerking: Houd rekening met de eisen, die men aan een poster stelt.
(op verre afstand te begrijpen en te lezen).

B. Ontwerp een folder, die reclame maakt voor "Green spot".
De folder is 12 bij 18 cm.

Gevraagd wordt: een aantrekkelijke indeling van tekst en artikel voor de buitenkant van de folder..

Kleuren: 5 (zwart en wit inbegrepen).

51.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

JOURNALISTIEKSTELLEN (80 min.)

Behandel een onderwerp naar keuze, uit elk der groepen A en B.

A.

1. Je hebt besloten om te trachten opgenomen te worden in de redactie van een bepaald dagblad.
Vertel hoe je tot dat besluit gekomen bent, en hoe je nu verder hebt te handelen.

2. Schets de functies en de rol van de pers in de maatschappij.

B.

1. Bespreek een van de boeken, die je in de laatsten tijd gelezen hebt.

2. Schets de ontwikkeling van het advertentiewezen in de pers en beschrijf de toestand van thans, vooral uit het oogpunt van den moreelen invloed, die er uitgaat op directie, redactie en publiek.

3. Taal en stijl in de journalistiek.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

Journalistenschool.

JOURNALISTIEKE STELOEFENING (80 min).

Je wandelt op een dag naar het S.S. station om een kennis af te halen. Bij de ingang van het perron wordt je aandacht getrokken door een dame, die erg zenuwachtig doet en moeite heeft niet te laten merken, dat zij huilt.
Even, nadat je het perron betreden hebt, rolt de trein binnen, en als hij stil staat, zie je een net gekleede jongeman uitstappen, even het perron overzien en dan naar de uitgang lopen.
Met je vriend kom je ook bij de uitgang en daar zie je juist de zenuwachtige dame, naar de jongeman toelopen, haar handen op zijn schouders leggen, en in tranen uitbarsten. Je hoort haar zeggen: "Waarom doe je dat nu? Wees niet dwaas! Ga terug, God, ga terug!"
Dat tooneel heeft je een idee gegeven voor een short story. Ontwerp nu een schema daarvoor.
En begin daarna aan de uitwerking daarvan.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Onderbouw.

ALGEMENE ONTWIKKELING (80 min.)

Naar keuze één van de stellen A. of B.

A. 1. Welke zijn de primitieve vormen van de handel en hoe ontstonden zij?

2. Schets het ontstaan van het gebruik van geld.

B. 1. Schets de redenen waarom autarkie enkel mogelijk is in zeer primitieve gemeenschappen.

2. Welke oorzaken drijven tegenwoordig diverse staatsgemeenschappen de weg van de autarkie op, en geef daarbij tevens aan onder welke omstandigheden alleen het daarmede beoogde doel te benaderen zou zijn.

Begin met het werk en schrijf rustig voort. Het z.g. "af" maken wordt niet verlangd.

NATIONAAL HANDELS-COLLEGIUM.

Eindexamen 1939.

3e Studiejaar - Bovenbouw.

ALGEMENE ONTWIKKELING (80 min.)

Behandel naar keuze één van de beide onderwerpen.

I. Schets in overzichtelijke vorm de factoren en momenten welke de ontwikkeling van het verkeer in onze tijd beheersten en beheersen.

II. Ontwikkel de primitieve menschheidsgedachten omtrent de dualiteit geest-ziel.

Begin met het werk en schrijf rustig voort. Het z.g. "af" maken wordt niet verlangd.
